СОДРЖИНА

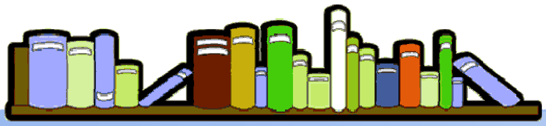

РАЗГЛЕДУВАМ, РАЗМИСЛУВАМ И ИМЕНУВАМ -
УСНО ИЗРАЗУВАЊЕ...2

СЕГА СМЕ ВО УЧИЛИШНИОТ ДВОР..3
УЧИЛНИЦА 4
МОЈОТ ДОМ 5
АПАРАТИ ЗА ДОМАЌИНСТВО..6
МОЕТО СЕМЕЈСТВО..7
МОЈАТА ФАМИЛИЈА..8
НАСЕЛЕНО МЕСТО - ВО ГРАД И НА СЕЛО..9
ДОМАШНИ ЖИВОТНИ..11
ДИВИ ЖИВОТНИ..12
ПАЗАР НА ОВОШЈЕ И ЗЕЛЕНЧУК..13
ПРИКАЗНА ПО СЛИКИ - УПЛАШЕНОТО ДЕТЕ..15

ПОЧНУВАМ, ДА ЧИТАМ И ПИШУВАМ..16

А, Е, О, Ј, М, К, Т - ПЕЧАТНИ..17
А, Е, О, Ј, М, К, Т - РАКОПИСНИ..18
И, У, Р, Н - ПЕЧАТНИ..19
И, У, Р, Н - РАКОПИСНИ..20
В, С, З, Л - ПЕЧАТНИ..21
В, С, З, Л - РАКОПИСНИ..22
П, Б, Д, Г - ПЕЧАТНИ..23
П, Б, Д, Г - РАКОПИСНИ..24
Љ, Њ, Ж, Ш - ПЕЧАТНИ..25
Љ, Њ, Ж, Ш - РАКОПИСНИ..26
Ќ, Ѓ, Ч, Џ - ПЕЧАТНИ..27
Ќ, Ѓ, Ч, Џ - РАКОПИСНИ..28
Ц, Ѕ, Ф, Х - ПЕЧАТНИ..29
Ц, Ѕ, Ф, Х - РАКОПИСНИ..30
АЗБУКА 31
ГЛАСОВИ И БУКВИ 33

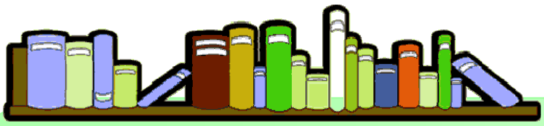

СЕГА ЗНАМ ДА ЧИТАМ И ПИШУВАМ..34

БИЛЈАНА И ЕЛКАТА, Глигор Поповски..35
ЧЕСТИТКА, Писмено изразување..36
СНЕГОТ Е УБАВ, Васил Мукаетов..37
ЗИМА, И. С. 38
СНЕГУЛКИ ПЕПЕРУГИ, Ненад Џамбазов..39
САНКА, Александар Поповски..40
КАДЕ Е НОСОТ, Видое Подгорец..41
ТОПЛА ОБЛЕКА, Ненад Џамбазов..42
ЗИМА, ПРИКАЗНА ПО СЛИКИ..43
ГОДИШНИ ВРЕМИЊА, Изразување и творење - РАСКАЖУВАЊЕ..............44
ГОДИНА, Ванда Хомотска..45
НЕКА НИ Е, Васил Куновски..47
ВОЛШЕБНИ ЗБОРОВИ, Неџати Зекерија..48
ПОЗДРАВУВАЊЕ, Изразување и творење..49
ЛИСИЦАТА И КОКОШКАТА, Езоп..50
ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОР..51
НЕОБИЧЕН ЅИД, Иванчо Митревски Мајсторот..52
ПОЗАЈМЕНАТА КНИГА, Франце Бевк..53
ОПИШУВЊЕ НА ПРЕДМЕТ, Изразување и творење..54
ЛАКОМОТО КУЧЕ..54
АРДИ И АНДИ, Писмено изразувањеи творење..56
ЧАСОВНИК, Евгенија Шуплинова..57
КОГА ДВАЈЦА СЕ КАРААТ - ТРЕТИОТ КОРИСТИ, Приказна по слики......58
КОКИЧЕ, Киро Донев..59
ЦВЕТ, Славка Арсова..60
КОГО ОРХАН НАЈМНОГУ ГО САКА, Неџати Зекерија..61
РОДЕНДЕН, Александар Поповски..62
ПРОЛЕТ ИДЕ, Михо Атанасовски..63
РАБОТА ВО ГРАДИНАТА, Љутви Руси..64
ПРВИОТ ПРОЛЕТЕН ДЕН, Евгенија Шуплинова..65
ПРОЛЕТТА НИ ДОЈДЕ, Ненад Џамбазов..66
ПРОШЕТКА НИЗ ВСЕЛЕНАТА, Нада Зекманова-Јакимова..67
ПРОЛЕТНА ПЕСНА, Глигор Поповски..68
ВОЗДУХОТ И СОНЦЕТО, Евгенија Шуолинова..69
ПЧЕЛА И ГУЛАБ, Писмено изразување и творење..70
ЦРТЕЖ, Јован Стрезовски..71
ВОЛК И ШТРК, Л. Толстој..72
ПЧЕЛИ, Пени Трпковски..73

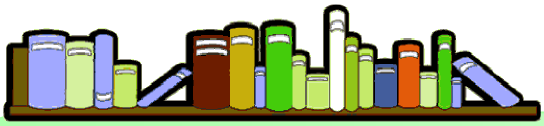

ОПИШУВАЊЕ НА ЖИВОТНО, Изразување и творење ... 74
АПРИЛИ - ЛИ - ЛИ, Ненад Џамбазов ... 75
НАЈУБАВИОТ ПЛОД, Албанска народна приказна ... 76
ПРИЈАТЕЛИ, Македонка Јанчевска ... 77
ЈАС ТИ ТОЈ, Глигор Поповски ... 78
ОПИШУВАЊЕ НА ЛИЦЕ, Изразување и творење ... 79
ЈАБОЛКО СО УШИ, Софе Штерјоски ... 80
ЧИСТОТАТА Е ПОЛОВИНА ЗДРАВЈЕ, Ненад Џамбазов ... 81
СЕМАФОР, Перо Миленковски ... 82
ОПИШУВАЊЕ НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, Изразување и творење ... 83
ВЕРВЕРИЦА И ВОЛК, Л. Толстој ... 84
НАЈГОЛЕМОТО СРЦЕ, Иванчо Митревски Мајсторот ... 85
СКРЖАВЕЦ, Македонска народна приказна ... 86
НЕКА ВРНЕ, Васил Куновски ... 87
УБАВАТА РУЖА, Ѓорѓи Прчков ... 88
ОПИШУВАЊЕ НА РАСТЕНИЕ, Изразување и творење ... 89
ОРО НА МИРОТ, Евгенија Шуплинова ... 90
ХИМНАТА НА ДЕЦАТА, Есад Бајрам ... 91
ТЕШКА ЗАДАЧА, Цане Андреевски ... 92
КОЊОТ И ВОЛКОТ, Езоп ... 93
СТАРИОТ И МЛАДИОТ, Лав Толстој ... 94
КРАВА БЕЗ ЛИВАДА, Народна приказна ... 95
МАЧКА И ЛИСИЦА, Лав Толстој ... 95
ВО ТЕАТАР, Александра Тасковска ... 96
БРЗОЗБОРКИ ... 97
ГАТАНКИ ... 98
ЈУНИ, Видое Подгорец ... 99
ЛЕТЕН РАСПУСТ, Васил Куноски ... 100

ЗА ЈАЗИКОТ ... 101

БРОЕВИ ... 102
РЕЧЕНИЦА - расказна, прашална и извична ... 103
ИНТЕРПУНКЦИСКИ ЗНАЦИ ... 105
ИМЕНКИ - општи и сопствени ... 106
ГОЛЕМА БУКВА ... 108
ГЛАГОЛИ ... 109
РЕЧЕНИЦА - потврдна и одречна ... 111
ГЛАВНИ ДЕЛОВИ НА РЕЧЕНИЦАТА- подмет, прирок и предмет ... 112
РЕЧНИК НА ПОМАЛКУ ПОЗНАТИ ЗБОРОВИ ... 114

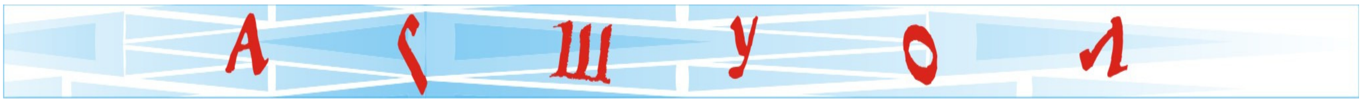

Во читанката ќе ги сретнеш овие знаци:

Разгледувам

Читам

Размислувам

Разговарам

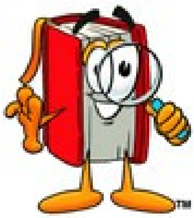

Пронаоѓам

Творам

Овие знаци ќе ти бидат упатсво за да можеш подобро да се снаоѓаш во оваа читанка.

разгледувам
размислувам
именувам

УЧИЛИШТЕ

Ученичка

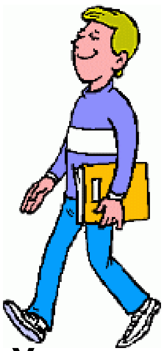

Ученик

Наставничка

Наставник

УЧИЛНИЦА

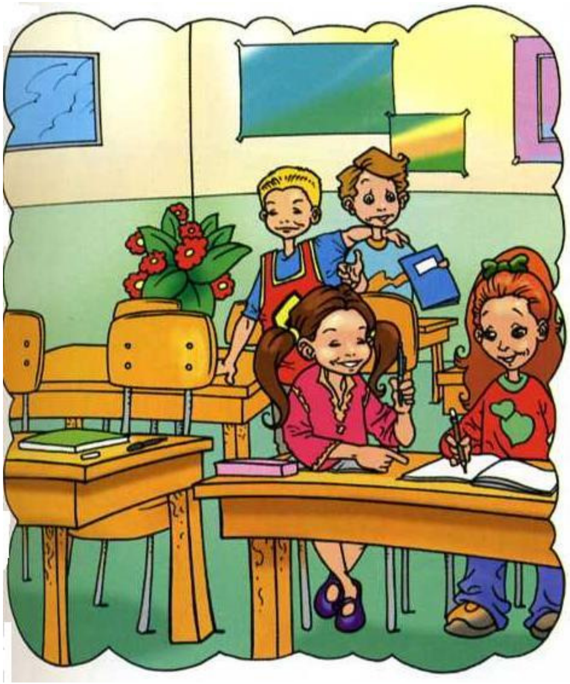

Чанта

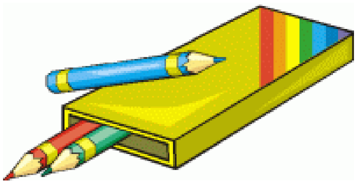

Боички

Книга

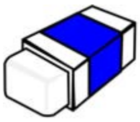

Гума

Пенкало

Молив

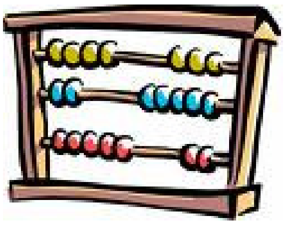

Бројалка

МОЈОТ ДОМ

ЗГРАДА

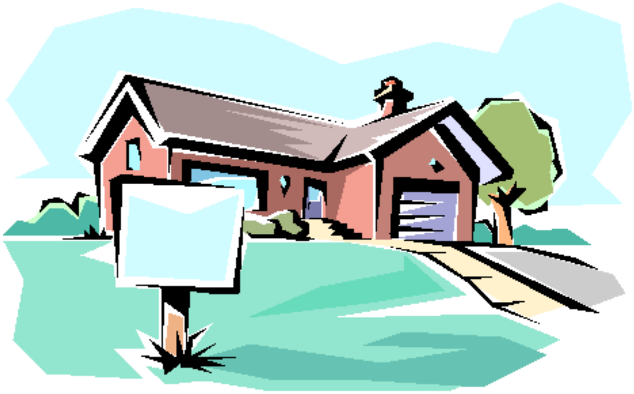

СЕМЕЈНА КУЌА

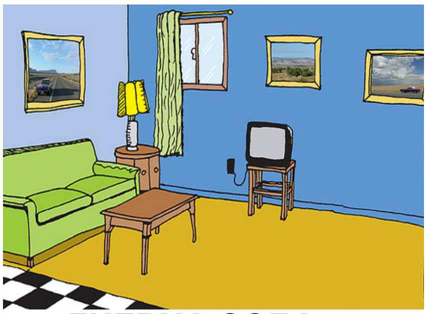

ДНЕВНА СОБА

КУЈНА

БАЊА

СПАЛНА

ДЕТСКА СОБА

БАЛКОН

АПАРАТИ ВО ДОМАЌИНСТВОТО

ТЕЛЕВИЗОР

ФРИЖИДЕР

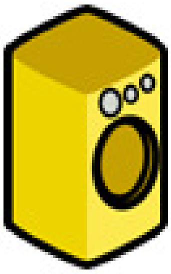

МАШИНА ЗА ПЕРЕЊЕ АЛИШТА

СОКОВНИК

КОМПЈУТЕР

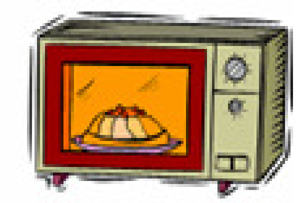

МИКРОВАЛНА

ТОСТЕР

КАФЕМАТ

МАШИНА ЗА САДОВИ

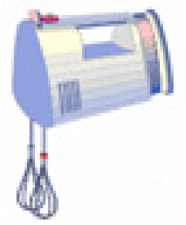

МИКСЕР

ЕЛЕКТРИЧЕН ШПОРЕТ

МОЕТО СЕМЕЈСТВО

МОЈАТА ФАМИЛИЈА

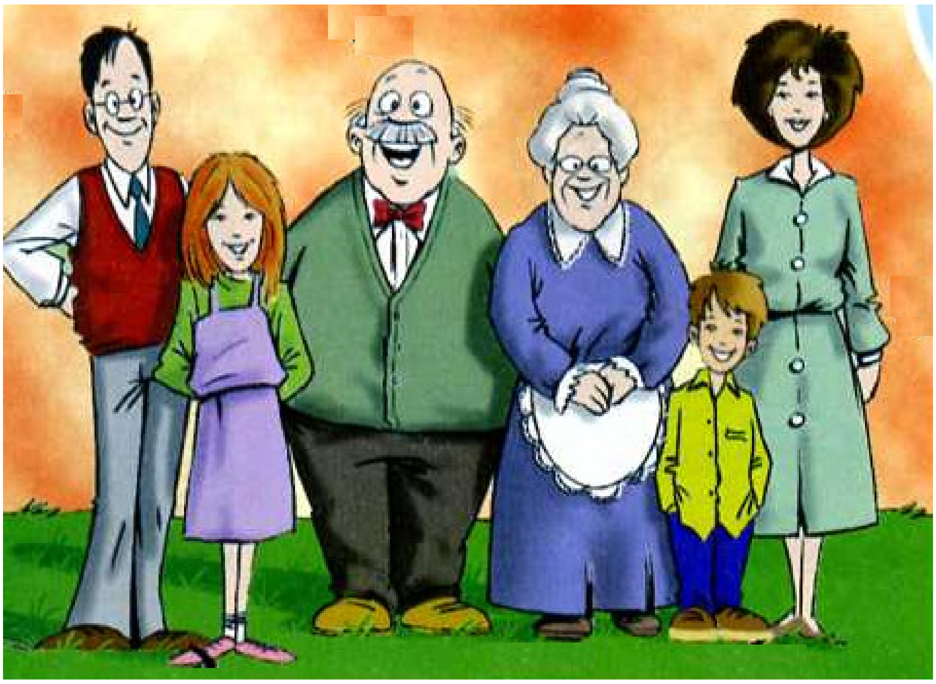

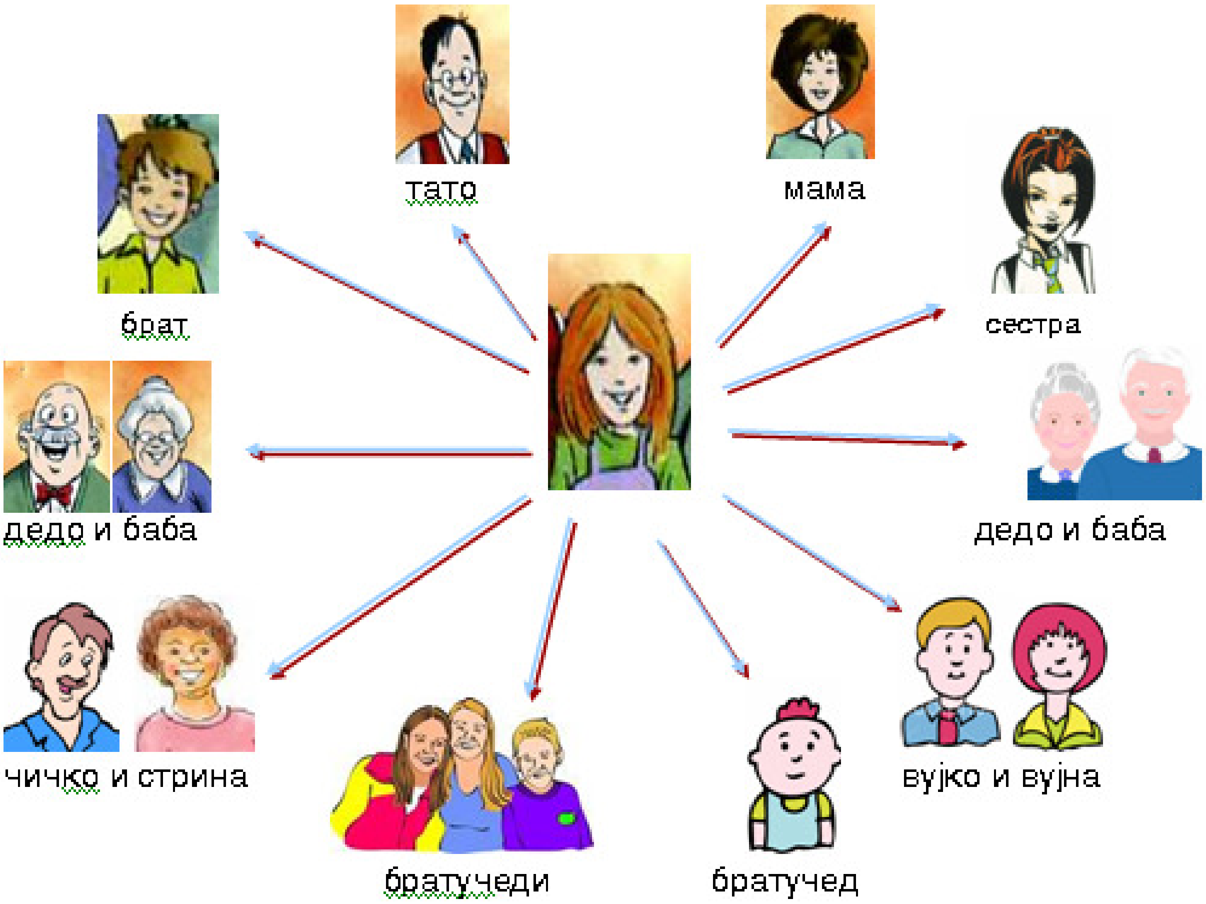

ГРАД

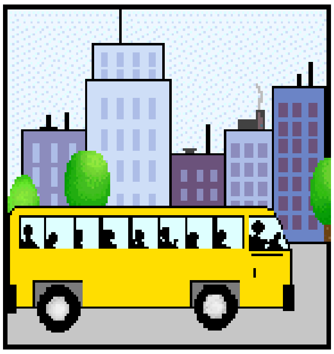

АВТОБУС

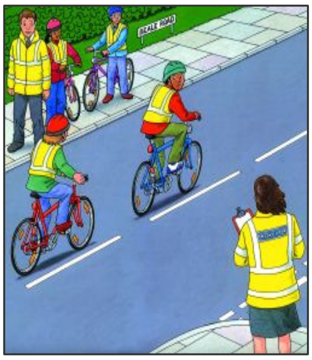

УЛИЦА И ТРОТОАР

СЕМАФОР

СЕЛО

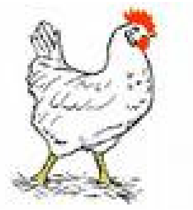

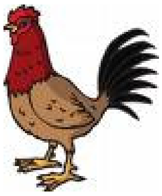

КОКОШКА АШОВ ПЕТЕЛ ТРАКТОР

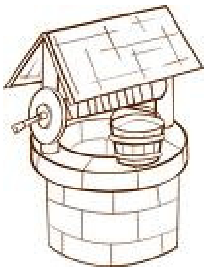

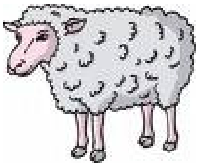

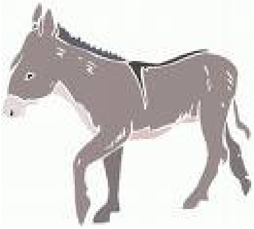

БУНАР ОВЦА МАГАРЕ КОЊ

ДОМАШНИ ЖИВОТНИ

КУЧЕ

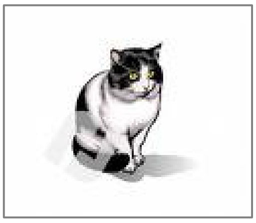

МАЧКА

ПАПАГАЛ

АКВАРИУМ СО РИБА

ДИВИ ЖИВОТНИ

ЛАВ

ВОЛК

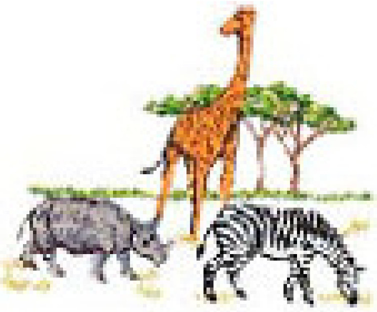

ЖИРАФА ЗЕБРА И НОСОРОГ

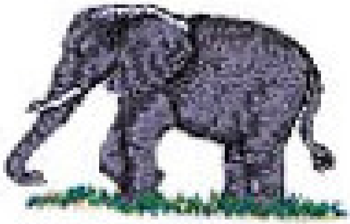

СЛОН

ТИГАР

ЕЛЕН

НА ПАЗАР

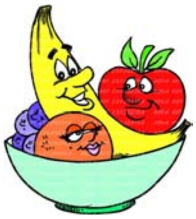

ОВОШЈЕ

ЦРЕШИ

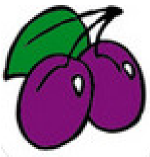
СЛИВИ

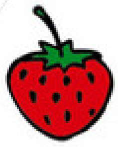
ЈАГОДА

АНАНАС

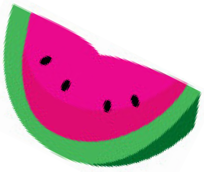
ЛУБЕНИЦА

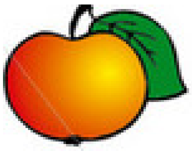
ЈАБОЛКО

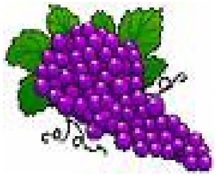
ГРОЗЈЕ

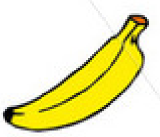
БАНАНА

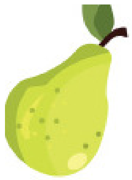
КРУША

ЛИМОН

ЗЕЛЕНЧУК

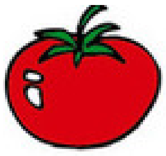

ДОМАТ

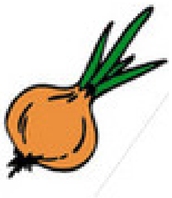

КРОМИД

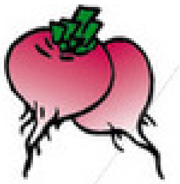

ЦВЕКЛО

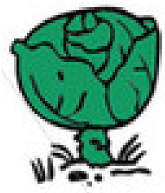

ЗЕЛКА

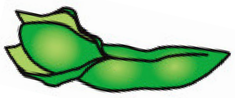

ГРАШОК

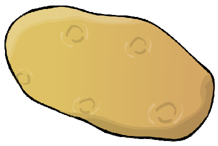

КОМПИР

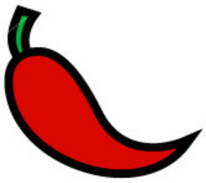

ПИПЕРКА

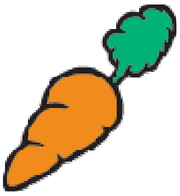

МОРКОВ

ПРИКАЗНА ПО СЛИКИ

Почнувам да читам и пишувам на македонски јазик

А а Е е О о

Ј ј М м К к

Т т
автобус

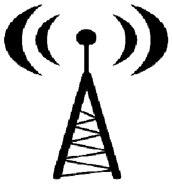
антена

елен

елка

огледало

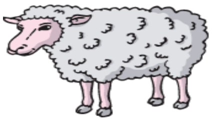
овца

јајце

јаготка

мачка

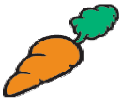
морков

куче

клуч

телевизор

телефон

Мемет Мама Тато Маја Мето Ема моја кој која тој

Маја е а Ема е

Тато . Мама . Јета .

А а *Е е* *О о*

Ј ј *М м* *К к* 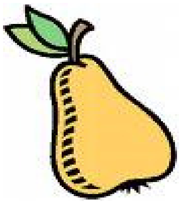

Т т

Ема *Томе*

Маја

Мето е мојот татко.

Аја е мојата мајка

Следните зборови препиши ги со ракописни букви:

Мама, тато, Ема, Аја, Томе, Амет, Мемет,
Маја, Кемо, око, моја, кој, тој, таа, тоа.

И и

Р р

У у 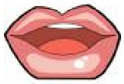

Н н 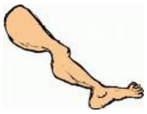

инјекција

играчки

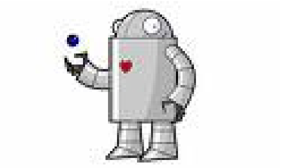
робот

рака

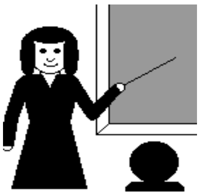
учителка

улица

ножици

нож

Маре	**Мерита**	**Мими**	**Нина**	**Ромир**
торта	**урма**	**Марина**	**нoj**	**Имер**

Имер има

Ромир има

Нина има

Мерита е мојата 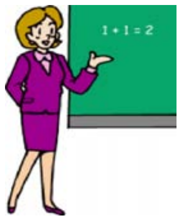

Мама торта.

И и *Р р*

У у *Н н*

Мерита има *Ирена и Јета*

Нина има *Рита има*

Ромир и Урим

Следните реченици препиши ги со ракописни букви:

Ромир има мотор.
Имер и Урим имаат камиони.
Нино е мирен.
Мери има урми.

Вв Сс

Зз Лл
велосипед

виолина

зелка

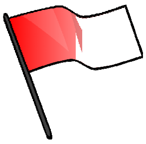
знаме

сонце

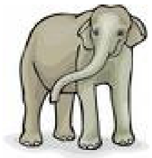
слон

ластовица

лимон

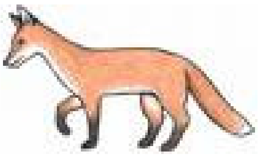
лисица

Васил и Симе се сами. Стасаа Ромир и Лејла. Тука се и Ема и Зоре.

Сите се смеат. Тие имаат и тетратки. Сите се во

.

В в

С с 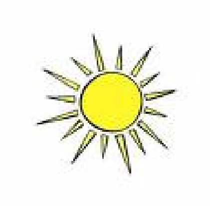

З з

Л л

Мила и Лиле се сестри.
Изет има мотор.
Сузана има кукла.
Вера носи нова марама.

ИЗЛЕТ

Висар и Сеат се на излет во Сарај. Со нив е и малиот Ветон. Тој само се смее и весело скока низ високата трева. Ветон извика: “Еј, Висар, еве зајак”! Висар и Сеат стасаа кај Ветон, но зајакот се сокри во високата трева.

Пп Дд

Бб Гг

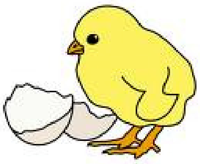
пиле

петел

дедо

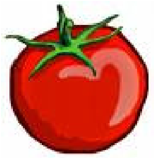
домат

буре

бебе

гитара

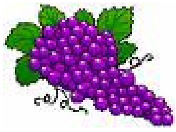
грозје

Петре, капа, топка, буре, бебе, Бурим, Бајрам, пиперка, прсти.

СТАРИ ДРУГАРИ

Дедо Демир е од Дебар, а дедо Амет е од Гостивар. Тие се стари другари. Постојано седат во дворот, пијат сок и играат карти. Дедо Амет и дедо Демир се договараат: “Оној кој губи купува подарок за Агим и Омер”. Договорот се одобрува. Омер и Агим се погледнуваат весело и се радуваат за подарокот.

П п

Д д 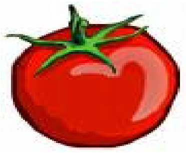

Б б

Г г

Петре игра со топка.
Агим има убава гитара.
Бурим и Гани се добри другари.
Омер пее убаво и свири на гитара.
Денис и Дениса се близнаци.

ПИТАТА НА БАБА БАРИЈЕ

Баба Барије меси пита. Таа во питата стави месо. Питата е многу убава. Ера и Омер купија јогурт и се спремаат за убавата пита. Тука се мама и тато. Сите сакаат пита со месо.

ЗАДАЧА

Препиши го текстот со ракописни букви.

Љљ 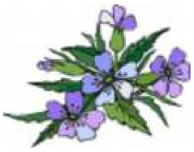 Жж 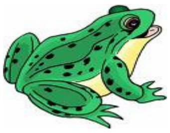

Њњ 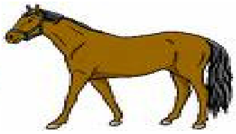 Шш
љубов

Љубчо

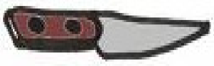
нож

ножици

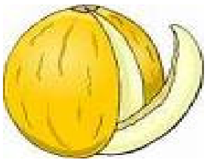
диња

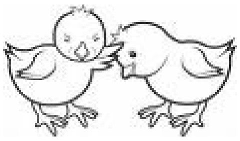
пилиња

штрк

кош

Љупка, Љуљета, Ања, Жарко, Жане,
шешир, Шемо, Шарко, Шукри, школка.

НА ГОСТИ

Ваљон и Шпреса живеат во Њујорк, а Виљдане и Шемо во Женева. Ова лето решија со родителите да допатуваат во Скопје и да ги посетат роднините и пријателите. Нивниот дедо и нивната баба живеат во село Желино. Децата беа многу радосни кога ги видоа домашните животни. Дедо Шукри ги прошета низ дворот и им ги покажа јагнињата, телињата и пилињата, а песот Шарко весело скокаше околу нив. Баба Љуљјета ги прошета Виљдане и Шпреса во градината и им набра зрели овошни плодови.

Љ љ Ж ж 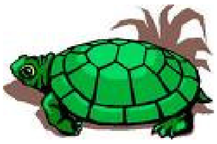

Њ њ Ш ш

Љуљета собира дуњи.
Жане има шарен шал.
Коњот Дори стаса прв на трката.
Штркот лови жаби во барата.

МАЛАТА ШПРЕСА

Љуљзим пишува домашна задача. Малата Шпреса не знае да пишува па само ги гледа сликите од книгата. Во книгата има интересни слики со пилиња и зајачиња. Шпреса ги гледа сликите па вели: “Љуљзим, гледај, овде има пет пилиња, шест зајачиња и три жаби”. Љуљзим се насмеа и и вели: “Браво Шпреса, сега ќе добиеш нова боенка”.

Дополни:

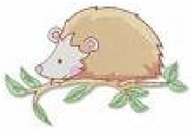

__ А __ __ __ О __ __ Е __

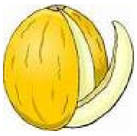

Д __ __ __ __ __ У __ __ В __ __ __ __ __ К __

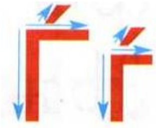

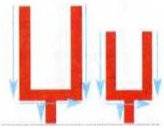

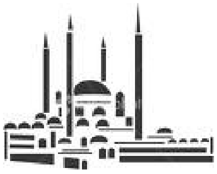

ќумбе

куќа

ѓердан

чадор

чаша

чешел

џемпер

џем

џип

СОСЕДИ

Ќани и Џевдет се соседи. Нивните куќи се под еден покрив. Секое попладне тие се заедно и пијат чај. Чајот им го подготвува Џемиле, поголемата ќерка на Ќани. Кај нив на чај доаѓа и нивниот сосед Ѓорѓи. Соседот Ѓорѓи се восхитува на вкусниот чај, што го подготвува Џемиле.

Ќ ќ

Ч ч

Ѓ ѓ

Џ џ

Свеќа, вреќа, џуџе, џамлии, џокеј, чорапи, чевли, чајник, чаша, чадор, ѓеврек, ѓум, ѓезве, ѓердан

Ѓорѓи и Ѓурѓа се брат и сестра.

Ѓултен прави убави ѓевреци.

Џемот на баба Џемиле е од шипки, вишни и дуњи.

Ќемал има нови чевли и ново сиво џемперче.

ДРУГАРИ

Џељо, Ќемал и Џафер се другари. Живеат во иста зграда и секој ден играат заедно. Тие учат во исто училиште и се во исто одделение. На големиот одмор постојано одат заедно. Секогаш одат во дуќанот на чичко Чедо и купуваат вкусен ѓеврек. Неговиот син Ѓорѓи е нивен другар.

Цц Фф

Ss Xx
цреши

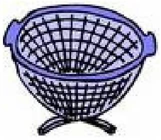
цедалка

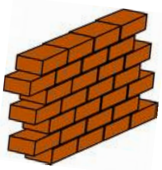
sид

sвезда

фенер

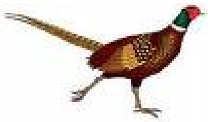
фазан

хеликоптер

хармоника

хор

Цветан и Фатон се добри шахисти.
Халим и Sвонко се одлични фудбалери.
Таткото на Орхан вози хеликоптер.
Ходниците на нашето училиште се украсени со цвеќиња.

НА ПРОШЕТКА

Вчера бевме на прошетка на Водно. Понесовме: топки, мрежи за фаќање пеперутки, домино и фотоапарат.

Таму видовме дрвја, цвеќиња, грмушки . . .

Хусеин виде верверичка. Фани фати пеперутка, а Хана се исплаши од една оса. Сите ја слушавме песната на славејчето. Во далечината се гледаа високи планини и ридови, реката Вардар, градскиот стадион и многу фабрики.

Секој од нас чувствуваше радост, гордост, задоволство, убавина и среќа.

Ц ц

Ф ф

Ѕ ѕ

Х х

Фани и Ханка учат во исто одделение.
Цвета, Фросе и Хајди пеат во училишниот хор.
Дедо Феми и дедо Цане играат шах.
Халид јаде хамбургер.

ДРУГАРУВАЊЕ

Феми, Ѕвонко, Хана, Цвета и Халид се другари и секогаш играат заедно. Сите носат играчки но Феми секогаш им вели да внимаваат на неговите играчки бидејќи тие се нови. Феми почнува со своите здодевни забелешки па вели:

- Ѕвонко, еве ти го хеликоптеров, но внимавај, нов ми е, тато вчера ми го купи. Цвета, гледај, ова е мое камионче внимавај и тоа е мое. Гледајте јас имам повеќе играчки.

Децата ги оставија играчките на Феми и почнаа да играат заедно со нивните играчки. Сите беа весели само Феми стоеше настрана сам со своите играчки. Феми е осамен и тажен. Знаеше дека погреши.

АЗБУКА

А а А а

Б б 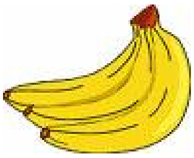 Б б

В в В в

Г г 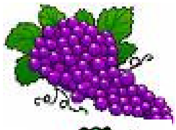 Г г

Д д 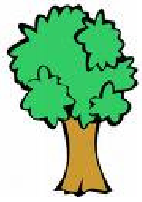 Д д

Ѓ ѓ Ѓ ѓ

Е е Е е

М м М м

Ж ж Ж ж

З з 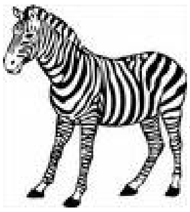 З з

Ѕ ѕ Ѕ ѕ

И и И и

Ј ј 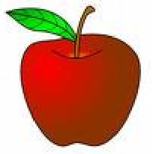 Ј ј

К к К к

Л л 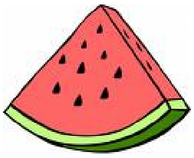 Л л

Љ љ 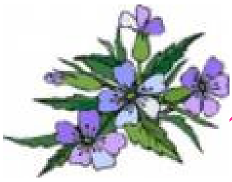 Љ љ

Ќ ќ Ќ ќ

Н н 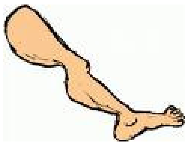 Н н

Њ њ 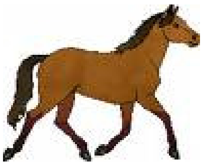 Њ њ

О о О о

П п П п

Р р 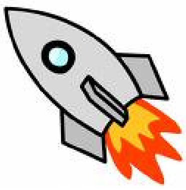 Р р

С с 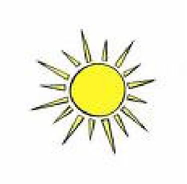 С с

Т т Т т

У у У у

Ф ф Ф ф

Х х Х х

Ц ц Ц ц

Ч ч Ч ч

Џ џ Џ џ

Ш ш Ш ш

ГЛАСОВИ И БУКВИ

АЗБУКА

ЕДЕН ГЛАС ——— ЕДНА БУКВА

КАКО ИЗГОВАРАМЕ ——— ТАКА ПИШУВАМЕ

МАКЕДОНСКАТА АЗБУКА ИМА 31 ГЛАС.

Секој глас се пишува со посебен знак кој се нарекува БУКВА.

Научив да читам и пишувам

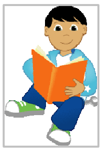

БИЛЈАНА И ЕЛКАТА

Неколку дена пред Нова година ѝ реков на Билјана:

-Утре ќе одам да купам елка.

-Сакам и јас да дојдам со тебе - ми рече таа.

-Ќе те одведам - ѝ реков - Ќе ја одбереме најубавата.

И појдовме.

Елките се продаваа во еден широк двор, беа натрупани на куп. Згмечени. Кални. А луѓето ги гледаа, ги превртуваа, ги фрлаа, ги газеа. Билјана ги гледаше зачудено.

- Елките в шума се многу поубави - рече таа.

- Да - реков - секое дрво е најубаво таму каде што расте.

- Не сакам отсечена елка - рече Билјана. - Не сакам да ги сечат елките.

Јас ја познавам Билјана, па не се зачудив. Ја фатив за раката и си појдовме дома. А таа беше тажна. Тагуваше за отсечените елки.

Кога влеговме во нашиот двор, таа застана и го рече она што го мислеше сето време:

- Сакам да посадиме во дворот жива елка!

- Ќе посадиме - ѝ реков. - И секогаш ќе имаме убава елка.

Глигор Поповски

ИЗРАЗУВАЊЕ И ТВОРЕЊЕ

ЧЕСТИТКА

Задача

Напиши една новогодишна честитка.

СНЕГОТ Е УБАВ

Снегот е убав, кога во ноќта
на прозорецот тивко ќе слета.
Снегулки кога по цел ден веат
и бела покривка плетат.

Снегот е убав, кога ќе падне
на нечија топла дланка.
Потоа кога врз него ќе летне
брза, стреловита санка.

Снегот е секогаш убав
но, најубав е кога ќе стаса
од ветрот носен,
на вцрвенето детско носе.

Васил Мукаетов

Размисли и одговори

1. Како е опишана убавината на снегот во првата строфа?
2. Кои игри ги играат децата на снегот?
3. Кога снегот за децата е најубав?

Твори

- Напиши неколку реченици, користејќи ги и дадените зборови: Снешко, снегулки, снежна топка, санка, скии.

ЗИМА

Зимата е моја радост. Моја и на сите деца. Таа ни носи снегулки. Ги покрива со бела покривка планините, нивите, полињата и куќите.

Надвор се е бело. Гранките на дрвјата се наведнале под тежината на снегот, мислиш дека еве сега ќе се скршат. На нив ја нема веќе убавата птичја песна. Птиците не напуштија. Отидоа на југ да бараат топлина. Само по некое врапче долетува на прозорците. Тажно погледнува во детските очи, како да моли за малку трошки.

Насекаде се слушаат детски гласови. Децата прават Снешко. се играат со снежни топки и насекаде јурат брзите санки.

И.С.

Размисли и одговори

1. Што покрива снегот во зима?
2. Како изгледаат гранките на дрвјата во зима?
3. Каде заминале преселните птици?
4. Зошто врапчето во зимата е тажно?
5. Што прават децата кога има снег?
6. Која е твојата омилена зимска игра?

СНЕГУЛКИ

ПЕПЕРУГИ

Снегулки пеперуги
леткаат, серојат,
бело снежно јорганче
со љубов го кројат.

Ги покрија нивите
покривите, гранките,
а децата радосни
летнаа со санките.

Ненад Џамбазов

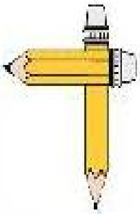

Задача

- **Научи ја песната напамет!**
- **Дополни ги следниве реченици со зборови:**

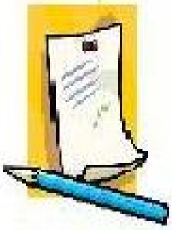

1. Децата во зима се играат на ______________ .
2. Децата ______________ Снешко.
3. На Снешкото му ставаат нос од __________ .
4. На главата му ставаат______________________ .
5. На Снешкото децата во раката му ставаат _____________ .

САНКА

Наврна голем снег, а децата радосно истрчаа на улицата, влечејќи ги своите санки. Бени веднаш ја забележа убавата санка на Арди. Со неа Арди како ветер се спушташе од височинката.

- Мојата санка не чини! - ѝ рече Бени на мајка си и веднаш се расплака.
- Ама, зошто? - се зачуди мајка му.
- Ја сакам санката на Арди, инаку ќе плачам, до утре!

Мајка му веднаш отиде кај Арди и му ја побара санката.

Арди беше послушно дете, кое ги слушаше постарите и без збор ја даде санката. Само две искри на тага, светнаа во неговите очи, додека го гледаше Бени, како ја влече зад себе санката.

Бени задоволно ги покани останатите деца да му се придружат.

- Не сакам да се санкам со тебе! Не е убаво да ги земаш туѓите работи.

Ова што му го направи на Арди, утре ќе ми го направиш и на мене! - му рече Ромир и отиде кај Арди.

Бени остана сам со туѓата санка во своите раце.

Александар Поповски

Задача

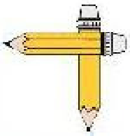

Прераскажи го текстот според дадениот план:

1. Незадоволниот Бени.
2. Санката на Арди.
3. Бени остана сам.

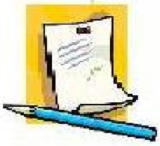

КАДЕ Е НОСОТ

Стоел дедо - снежен, бел -
в снег до појас, од снег цел.

Немал чевли, стоел бос.
Имал дедо црвен нос -

Нос од морков сладок, зрел.
Дошол некој и го зел.

О, носови кој ли краде?
Оној моркови што јаде.

Видое Подгорец

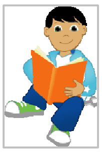

ТОПЛА ОБЛЕКА

Нараквици, џемпер носам,
чорапчиња топли две,
снегче везден нека паѓа,
не ми студи мене, не!

На главата топла шапка,
а и шалче имам јас,
насекаде трчам, скокам,
не се плашам од студ, мраз.

И чизмички нови имам,
со нив сум ко војник прав,
па затоа кога студи,
јас сум весел, јас сум здрав.

Ненад Џамбазов

Размисли и одговори

1. Каква облека носиме во зима?
2. Зошто носиме зимска облека

РАСКАЖУВАЊЕ

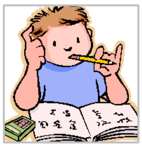

ЗИМА

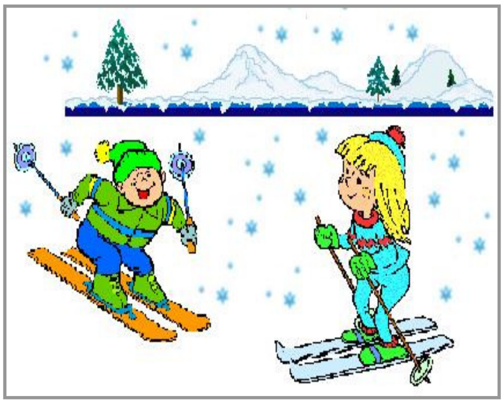

Твори

- За секоја слика напиши по една реченица.

РАСКАЖУВАЊЕ

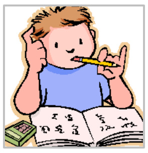

ГОДИШНИ ВРЕМИЊА

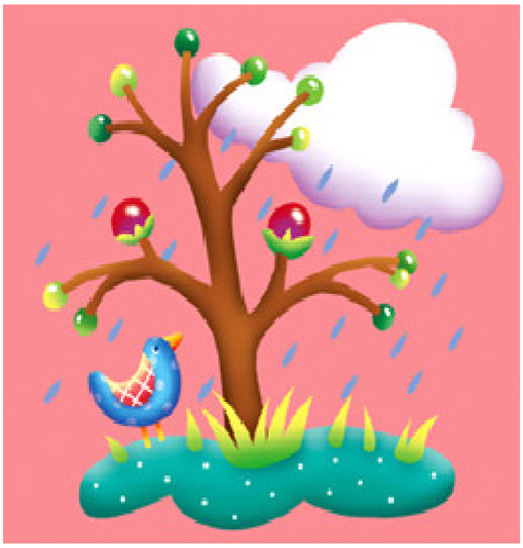

ПРОЛЕТ

ЛЕТО

ЕСЕН

ЗИМА

Твори

За секое годишно време напиши по една реченица.

ГОДИНА

Зима, зима, снежна зима,
снегулки на дланка има.
Врз санките, како лани,
три месеци насмеани:

ЈАНУАРИ, ФЕВРУАРИ, МАРТ.

Пролетта, пак, цвеќе носи
во зелени, бујни коси.
Три месеци пеат, ѕвонат,
и низ ливади се гонат:

АПРИЛ, МАЈ, ЈУНИ.

А летото силе злато
и спие под златен шатор.
Полни се со сонце, птици,
три месеци веселници:

ЈУЛИ, АВГУСТ, СЕПТЕМВРИ.

Есента е в црвен фустан,
и горета не е пуста!
Во полето род без мера,
три месеци јадат, берат:

ОКТОМВРИ, НОЕМВРИ, ДЕКЕМВРИ.

Ванда Хомотска

Треба да знаеш:

- Една година има четири годишни времиња.
- Годината има дванаесет месеци.
- Секое годишно време има по три месеци.
- Месецот има четири недели.
- Неделата има седум дена.

Годишни времиња:

1. Пролет
2. Лето
3. Есен
4. Зима

Месеци во годината:

1. Јануари
2. Февруари
3. Март
4. Април
5. Мај
6. Јуни
7. Јули
8. Август
9. Септември
10. Октомври
11. Ноември
12. Декември

Денови во неделата:

1. Понеделник
2. Вторник
3. Среда
4. Четврток
5. Петок
6. Сабота
7. Недела

НЕКА НИЕ

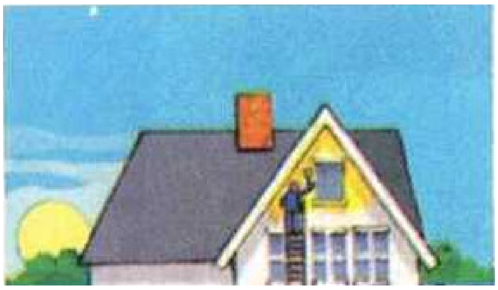

Кога сонце
светне в утро -
нека ни е
ДОБРО УТРО.

Штом е над нас,
на пол ден -
нека ни е
ДОБАР ДЕН.

Штом зад ридот
ќе се скрие -
ДОБРА ВЕЧЕР
нека ни е.

Васил Куновски

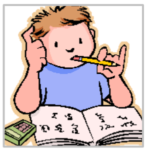

Размислувам и одговарам

1. Кога велиме Добро утро?
2. Кога се поздравуваме со Добар ден?
3. Кога го употребуваме поздравот Добра вечер?
4. Како се поздравуваме со родителите кога одиме на спиење?
5. Кои други поздравувања ги употребуваме?

ВОЛШЕБНИ ЗБОРОВИ

Орхан е малечок и затоа баба му го учи:

- Мораш да ги научиш волшебните зборови!
- Зарем постојат такви зборови?
- Да, тоа се: **ве молам, благодарам, повелете, простете, извинете...**

Секој од овие зборови е волшебен.

- Ти благодарам, бабо, што ме научи!

Баба му се насмевна. Орхан го научи првиот волшебен збор, а тоа тој и не го забележа.

Неџати Зекерија

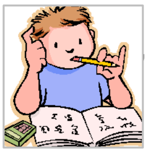

Размисли и одговори

1. Кои волшебни зборови му ги кажала бабата на Орхан?
2. Кога ги користиме зборовите: ве молам, повелете, благодарам?

Твори

1. Напиши по една реченица употребувајќи ги следниве волшебни зборови: Ве молам, повелете, благодарам, простете, се извинувам.

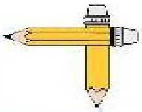

Задача

1. Двајца по двајца разговарајте меѓу себе употребувајќи ги волшебните зборови.
2. Разговарајте за примерно и непримерно однесување.

ПОЗДРАВУВАЊЕ

Задача

1. Според сликите, како се поздравуваме во одредени ситуации?

ЛИСИЦАТА И КОКОШКАТА

- Како си ми, кокошке,
пријателке блиска?
- Се качувам високо,
еве, гледај, лиске!

- Пилињата кај ти се,
колку ми се мили?
- Не грижи се за нив,
добро си се скриле!

- Дали ти се мирни,
сакам да ги видам,
а, ако ги потфатам,
подлец нека бидам!

Многу добро, тетко,
јас тебе те знам,
да ги видиш, лиске,
нема да ти ги дадам.

Езоп

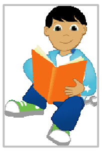

ТЕЛЕФОНСКИ РАЗГОВОР

Бени и Арди беа на летување во Струга. Бени е од Скопје, а Арди е од Гостивар. Во Струга деновите ги минуваа заедно. При разделбата си ги разменија своите телефонски броеви.

Бени се јави кај Арди да го покани за својот роденден.

Бени: Добар ден, овде е Бени од Скопје, ќе ве молам може ли да го добијам Арди.
Мајката: Добар ден Бени, еве сега Арди ќе се јави.
Арди: Здраво Бени, многу ми е мило што се јави. Како си?
Бени: Добро. Се јавувам да те поканам во недела да дојдеш кај мене на роденденска забава.
Арди: Благодарам, Бени, за поканата. Ќе се договорам со мама и тато за да ме донесат во Скопје и со задоволство ќе дојдам.
Бени: Добро, Арди, се гледаме во недела. Довидување.
Арди: Довидување.

Катерина Спасовска

Задача

1. Двајца по двајца импровизирајте разговор по телефон

Ѕидот не е место за пишување и цртање графити.

НЕОБИЧЕН ЅИД

- Знаете ли, деца, што видов денес?
- Што?
- Видов еден необичен ѕид.
- Каков, ѕид?
- Необичен ѕид.
- А каков е тој необичен ѕид?
- Хм... тоа е ѕид обоен со бела боја.
- Па, што има тука необично?
- Како што има необично? Замислете си дека по таа улица живеат многу деца, ама ниедно од нив не напишало ништо на ѕидот, ниту пак фрлило кал на него. Зарем тоа не е необично?

Иванчо Митревски - Мајсторот

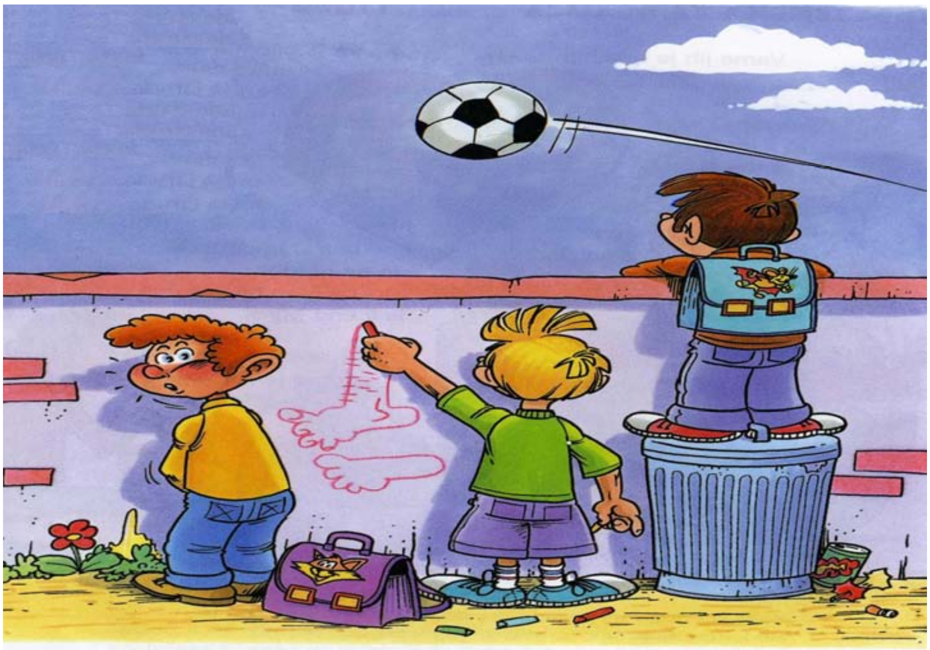

Размисли и одговори

1. Каков ѕид видел авторот?
2. Зошто авторот вели дека ѕидот е необичен?
3. Како се однесувале децата од таа улица?
4. Какви се ѕидовите на зградите и куќите во местото каде што живееш?

Книгата е мојот најдобар другар

ПОЗАЈМЕНАТА КНИГА

Позајмените книги понекогаш личат на вистински сирачиња. Ми се случи еднаш да видам како едно дете ги виткаше листовите на една книга. Тогаш му реков:

- Зошто подобро не ја чуваш книгата?

Детето ми одговори:

- Па, книгата не е моја!
- Го чувте ли? Позајмените книги треба да се чуваат подобро од своите.

Франце Бевк

Размисли и одговори

1. Како се однесувало детето со позајмената книга?
2. Зошто детето се однесувало така со позајмената книга?
3. Зошто позајмените книги треба подобро да се чуваат од својте?

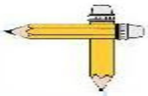

Задача

1. Од каде ги позајмуваме книгите?
2. Како се однесуваш ти кон позајмените книги?

ОПИШУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ

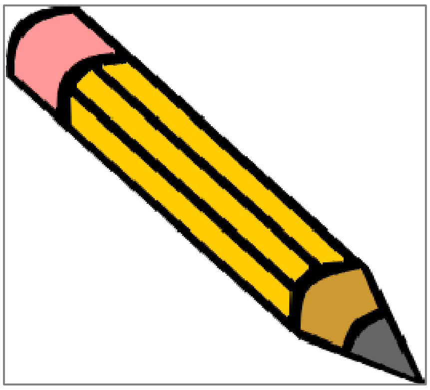
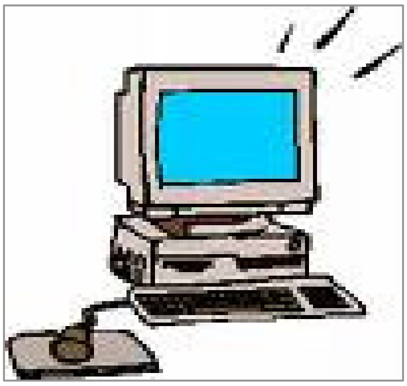

Разгледај размисли и одговори

- Одбери еден предмет и опиши го со помош на дадените прашања:

1. Именувај го предметот?
2. Од што е направен?
3. За што служи?
4. Кој го употребува?

ЛАКОМОТО КУЧЕ

Едно куче поминувало преку реката по една греда.
Во забите држело коска. Погледнало надолу и се огледало во водата. Му се сторило дека таму има друго куче кое носи поголема коска. Рипнало да му ја земе коската на другото куче. Но, во водата немало никаква коска. Брановите ја однеле и неговата коска.
Кучето останало без ништо.

Езоп

Размисли и одговори

1. Зошто кучето скокнало во реката?
2. Како кучето остана без никаква коска?
3. Објасни ги зборовите: лакомост, себичност, скржавост, завидливост и љубомора.

ПРЕПИШУВАЊЕ

ЦРТАНА ПРИКАЗНА

АРДИ и АНДИ

и 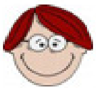 се најдобри другари. има во 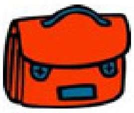 две 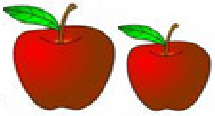 Едното 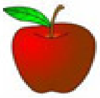 сака да му го подари на 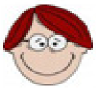.

Но, не знае кое. Затоа му ги подава двете.

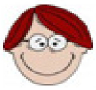 се замисли. Кое од 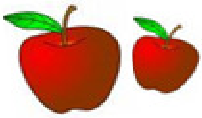 да го земе.

Дали ти би го зел 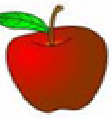 или ?

И се замисли. Потоа како да му светна во главата.

Зеде едно и ги пресече двете 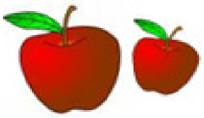 на половина.

и сега имаа 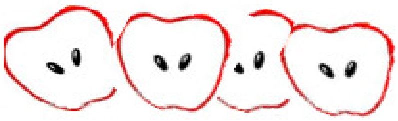

Детско списание - Другарче

Што мислиш ти, на кој начин и ќе ги поделат слатките плодови. Внимавај, притоа на нивните лица треба да се појави весела .

ЧАСОВНИК

Ситно, гласно
чука тој
и времето
сам го брои.

Тика - така,
тика - так...
Денес чука
утре пак.

Евгенија Шуплинова

Твори

- Направи часовник од картон.
- Ги разгледуваме направените часовници и дискутираме за времето.

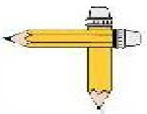

Задача

- Секој ученик самостојно се искажува колку е часот во неговиот направен часовник.
- Се искажува одредена активност што се извршува во одреден час во денот.

ОПИШУВАЊЕ

КОГА ДВАЈЦА СЕ КАРААТ - ТРЕТИОТ КОРИСТИ

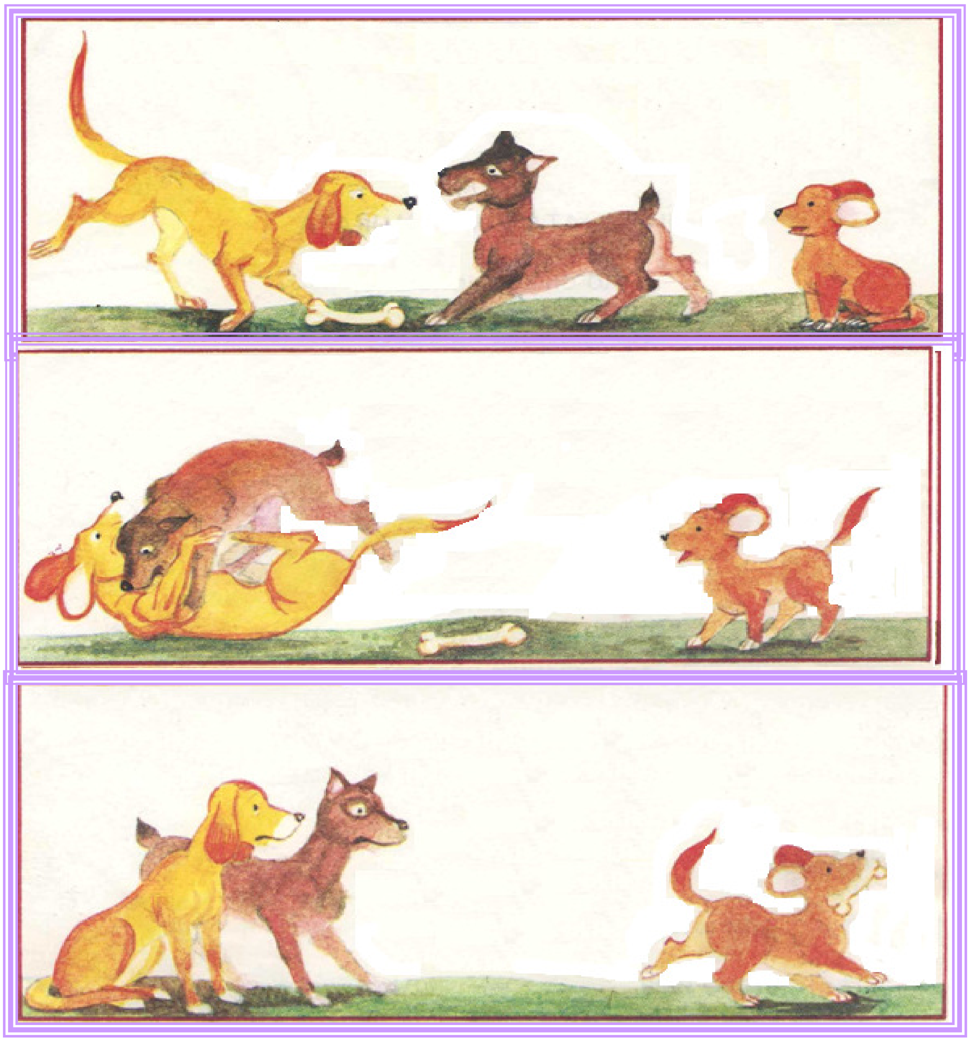

Размисли и одговори

1. Според дадените слики состави приказна.
2. Напиши наслов на приказната.

Задача:

Ако знаеш, раскажи за некоја слична случка.

КОКИЧЕ

- Зошто толку рано никна,
кокиченце бело?
- Зашто веќе стаса пролет
во град и во село!
- Зар од студот не се плашиш
и од снегот бел?
- Зар не гледаш, дете драго-
се истопи снегот цел!

Киро Донев

ЦВЕТ

Еден голем убав цвет
мама ми купи
некому да го дадам
љубов да му подарам.

Знам дека цветот може
од збор повеќе да значи
од неговите живи бои
искрено пријателство зрачи.

Славка Арсова

Задача:

- Направи честитка за празникот на мајката

КОГО ОРХАН НАЈМНОГУ ГО САКА

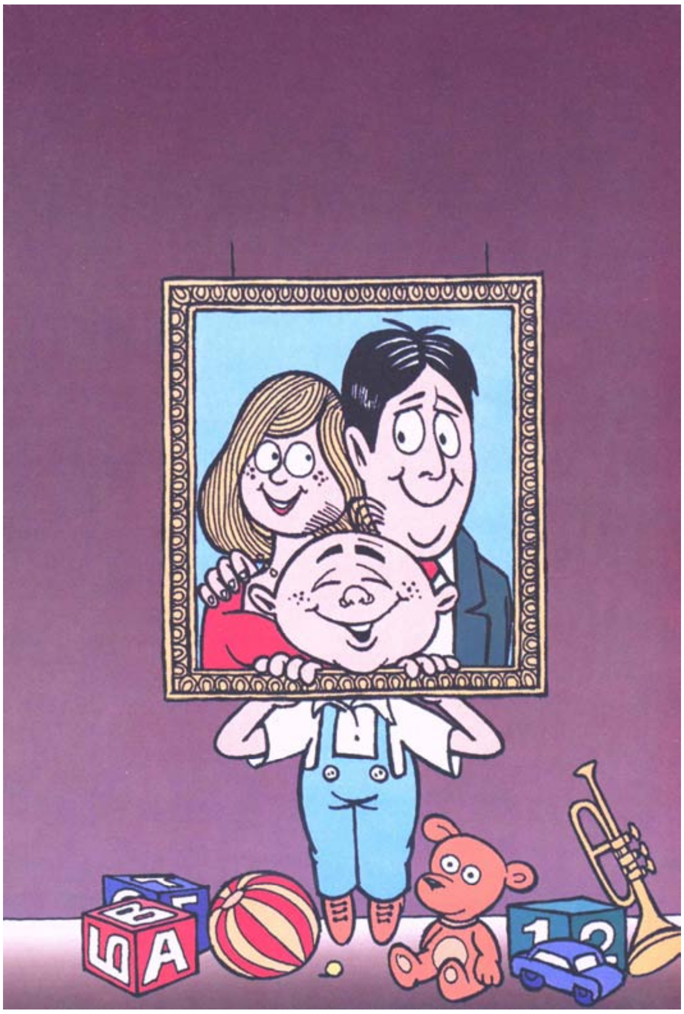

Орхановиот дедо праша:
- Кого ти најмногу го сакаш?
- Тебе, одговори Орхан.

Орхан доби сладолед.
Орхановата баба праша:
- Кого ти најмногу го сакаш?
- Тебе, одговори Орхан.

Орхан доби чоколада.
Орхановиот татко го праша:
- Кого ти најмногу го сакаш?
- Тебе, одговори Орхан.

Орхан појде в кино.
Орхановата мајка го праша:
- Кого ти најмногу го сакаш?
- Тебе, одговори Орхан.

Орхан е на летечка чинија во лунапаркот.

Денес кај Орханови дојдоа гости.
- Орхан, кого ти најмногу?
  Праша еден од дојдените.

Таму беа дедо му, баба му, татко му и мајка му.
Орхан не одговори, туку веднаш се извлече на улица.

Неџати Зекерија

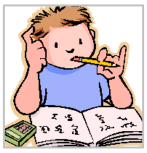

Размисли и одговори

1. Како Орхан одговорил на дедовото прашање?
2. Што добил Орхан од својата баба?
3. Зошто Орхан бил во кино и лунапарк?
4. Зошто Орхан не одговорил на прашањето на гостите?
5. Како ја оценуваш постапката на Орхан?
6. Како би постапил ти во слична ситуација?

РОДЕНДЕН

Томе си играше сам на улица. Сите негови другарчиња беа на роденден кај Трајче.

- Ајде, Томе, да не задоцниме на роденден! - го викна Ванчо, кој штотуку излезе од дома.
- Јас нема да одам. Немам пари да купам подарок - тажно рече Томе.

Слушај, јас носам два подарока. Еве, чоколадата подари ја ти, а јас ќе го подарам шахот - предложи Ванчо.

- Само неколку мига подоцна, меѓу гостите на роденденот, се слушна и гласот на Томе.

Александар Поповски

Размисли и одговори

1. Кој славел роденден?
2. Зошто Томе не сакал да оди на роденден?
3. Каков другар е Ванчо?

Твори

1. Раскажи за твојата помината роденденска забава.
2. Кажи една роденденска песна.
3. Направи роденденска покана или напиши роденденска честитка.

ПРОЛЕТ ИДЕ

Во ливада, покрај река
 - трева мека.

Пеперутки и бумбари
везат шари.

Венчиња од цвеќе плетат
мравки чета.

Ѓердани од роса цели
нижат пчели.

Па запеа кој ги виде:
- Пролет иде! Пролет иде.

Михо Атанасовски

РАБОТА ВО ГРАДИНАТА

Артан работеше во градината. Кога му се доближивме, видовме дека во три мали ископани дупки сади рози.

- Кога ќе цветаат розите што ги садиш? - го прашав јас.
- Треба да расцветаат во мај.
- Каква боја се розите? - праша Беса.
- Колку корени толку бои: бела, црвена, жолта, розова и сина како небото.
- Ќе имаш букети во прекрасни бои! - додаде Беса.
- Убави како сон! - се согласи со неа Артан. - Првиот букет од овие рози ќе биде твој, Беса! - ѝ вети Артан.

Очите на Беса пламнаа. Личеа на големи темјанушки.

Љутви Руси

Размисли и одговори

Што работел Артан во градината?
Кога ќе цветаат розите што ги садел Артан?
Какви бои имаат насадените рози?
На кого Артан го вети првиот букет од рози?

Дали знаеш

Кога е денот на дрвото?
Каде ќе садите дрвца?

ПРВИОТ ПРОЛЕТЕН ДЕН

Над родни полја
сѐ уште во сон,
се разлеа детски
тивок нежен ѕвон.

Дечиња на прошетка
пеат со глас врен.
Па денес е нели
ПРВ ПРОЛЕТЕН ДЕН.

Евгенија Шуплинова

ПРОЛЕТТА НИ ДОЈДЕ

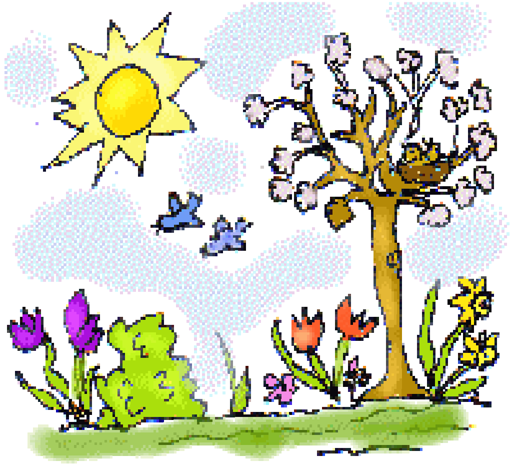

Зеленеат тревките,
бучат матни води,
распеано, сончево,
утрото се роди.

Си отиде зимата,
се истопи снегот,
илјада кокичиња
никнаа на брегот.

А топлото ветренце
ни бушави коси,
птиците - преселници,
од југот ги носи.

Пролетта ни дојде
шарена и цветна,
првата ластовичка
ене, веќе летна!

Ненад Џамбазов

Размисли и одговори

1. Како поетот ја опишува пролетта во првата строфа?
2. Кои се првите пролетни знаци?
3. Од каде се враќаат преселните птици?
4. Опиши ја содржината на четвртата строфа!

ПРОШЕТКА НИЗ ВСЕЛЕНАТА

Додека мама работи низ куќата, Ѕвонко игра разни игри. Сега лета низ вселената...

- Ела, мамо, на мојот брод! Само да видиш колку се прекрасни сите планети! Не знаеш која од која е поубава! Има место и за тебе. Ела! - ја покани пак мајка си. Стегајќи го цврсто воланот, Ѕвонко покажа кон долгиот стап на метлата.

Мајка му и не го слуша.

- Дај ми го тој капак! Зошто си ми го зел? Ми треба за ручекот - му вели таа.

- Ама, мамо, па тој е волан на мојот вселенски брод. Како можам да ти го дадам? Ела! Ќе се прошетаме низ вселената. Ќе се радуваш... Ќе видиш такви убавини за какви што не си сонувала. Ела! Мајка му се насмевна. Влезе во играта на своето дете.

Нада Зекманова - Јакимова

Твори

- Замисли дека и ти патуваш со вселенски брод низ вселената.
- Низ неколку реченици напиши за тоа што замислуваш

ПРОЛЕТНА ПЕСНА

Снег се топи, бучат води,
цути слива, цути дрен.
Сонце грее, славеј пее,
пролет дојде, сончев ден.

В цвет е село, лета пчела
птици шират крилен лет.
Студот пројде, пролет дојде,
блести в радост сиот свет.

Се се буди, се се чуди,
гали топол сончев зрак,
грее сонце, ечи ѕвонче
дува јужен ветер благ.

Глигор Поповски

ВОЗДУХОТ И СОНЦЕТО

Прозорецот од собата неколку дена е затворен. Соња е болна. Мајка ѝ не сака да биде отворен бидејќи таа е болна.

Но, прозорецот не мисли така, ги шири стаклените раце и крцкајќи шепоти:

- Отвори ме! . . . Отвори ме, Соњичке! . . .

Соња наслушува. Кој ли зборува? И се сети. Наслушува уште, а прозорецот пак шепоти:

- Отвори ме, Соњичке. Мене сите ми се лутат, воздухот, сонцето, цвеќето и птиците и ми велат:

,,Воздух треба да има Соњичка во собата. Чист, убав воздух, со црцор птичји и со мирис од цвеќе. Треба да има и сонце за да оздравиш поскоро,,.

Соњичка се дигна од креветот и одвај го подотвори прозорецот. Во собата влезе чист воздух и мирис од цвеќе. Во собата влезе и Сонцето и на Соња и ги помилува рачињата и лицето.

На Соња и се вцрвија обравчињата. Длабоко и убаво почна да дише чист воздух. И така заспа.

Спиеше Соњичка цела ноќ.

Следниот ден Соња веќе беше здрава и весело трчаше во градината.

Евгенија Шуплинова

Задача

- Прераскажи го текстот според дадениот план

1. Болната Соња
2. Шепотењето на прозорецот
3. Црвените обравчиња на Соња

ПРЕПИШУВАЊЕ

ПЧЕЛА И ГУЛАБ

Една 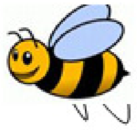 падна во . Тоа го виде 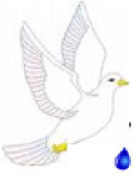, па со скина еден 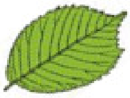 од 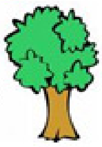 и го спушти во . со своите тенки се качи на 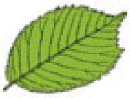. Потоа си ги исуши своите и летна кон блиското 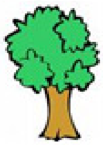. Животот ѝ беше спасен.

Тогаш тука помина еден . Неговото остро веднаш го здогледа . И токму кога сакаше да го застрела со својата , го касна за 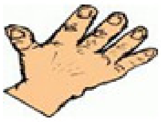 и така на својот нов пријател му го спаси животот.

Народна приказна

Задача

Препиши го текстот така што сликите ќе ги замениш со зборови.

ЦРТЕЖ

Од сите животни во зоолошката градина на Ваљон најмногу му се допадна мајмунот. Што сѐ не правеше: одеше и се превртуваше, со опашката се држеше са нишалките и се нишаше. На секое плескање од луѓето и тој плескаше и отпоздравуваше.

Кога се врати дома, Ваљон го зеде блокот и боичките и почна да го црта мајмунот.

Но, како и од каде да почне да го црта сега мајмунот? Од главата, од опашката, од стомакот? Навистина, од каде ли се почнува? Почна од опашката - избриша. Почна од главата - избриша. Пак се врати од главата и тоа со друга боичка. Па, пак со друга боичка и по малку ги измеша сите боички. На крајот, ја избриша потта од челото и радосно истрча кај баба си.

- Види, бабо!
- Што е тоа?
- Мајмунот од зоолошката градина.
- Аха - го доближи таа цртежот до очите, го тргна малку понастрана, ги стави очилата, го погледа убаво и рече:
- Добар е, многу добар!

Татко му го потчукна по рамото и рече:

- Така, сине, така! Секој цртеж е убав штом е нацртан со своја рака.

Јован Стрезовски

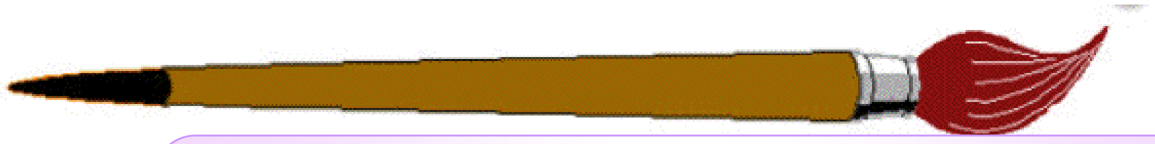

Размисли и одговори

1. Што најмногу му се допаднало на Ваљон во зоолошката градина?
2. Што правел Ваљон кога се вратил дома?
3. Како е оценет цртежот на Ваљон?
4. Како Ваљон ја покажал својата упорност во работата?

ВОЛК И ШТРК

Се задавил волкот со една коска и не можел да ја искашла. Тогаш го викнал штркот и му рекол:

- Мили штрку, ти имаш долг клун, извади ми ја коската од грлото, а јас ќе те наградам.

Штркот го пикнал клунот во грлото на волкот и му ја извадил коската. Тогаш рекол:

- Сега дај ми ја наградата.

Волкот ги наострил забите и рекол:

- Зарем не ти е награда тоа што не ти ја прегризав главата кога ми беше в уста?

Лав Толстој

Размисли и одговори

1. Што му се случило на волкот?
2. Од кого волкот побарал помош?
3. Како волкот го наградил штркот?
4. Како ја оценуваш постапката на волкот?

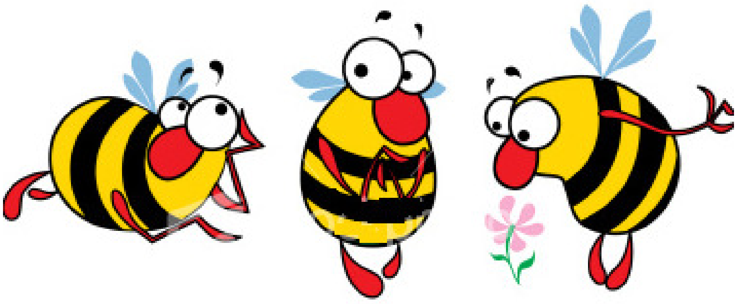

ВРЕДЕН СИ КАКО ПЧЕЛА

ПЧЕЛИ

- Кој работи трудољубиво како пчелите?
- Мравките.
- А кој работи како мравките?
- Луѓето.
- Да, ама не секогаш и не сите. Добрите и вредните луѓе работат во секое време. Тие не се плашат од работата. Таа ги наградува и воспитува. Затоа, тие што работат никогаш во животот не гладуваат.
- А пчелите, дали тие гладуваат?
- Не.
- А мравките?
- Ни тие не гладуваат. Лете собираат храна, а зиме ја јадат таа храна. Пчелите и мравките многу ја ценат работата.

Пени Трпковски

Размисли и одговори

1. Определи ја темата на текстот.
2. Која е идејта на текстот?
3. Напиши неколку пораки поврзани за вредниот и мрзливиот човек .

ОПИШУВАЊЕ

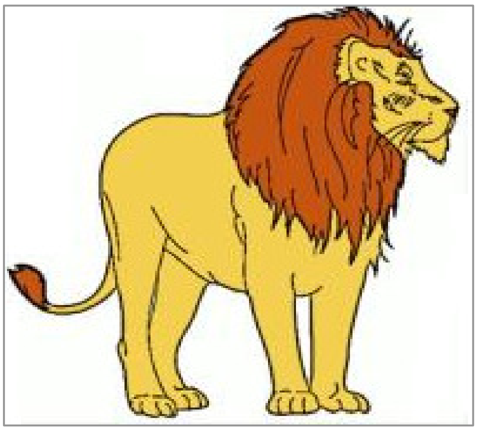
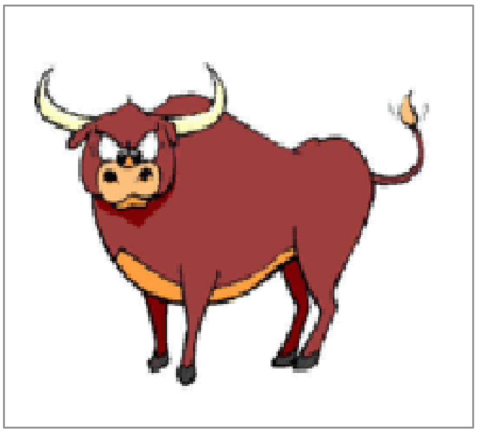
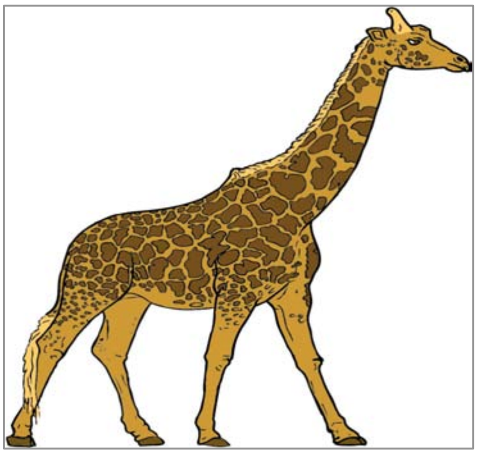
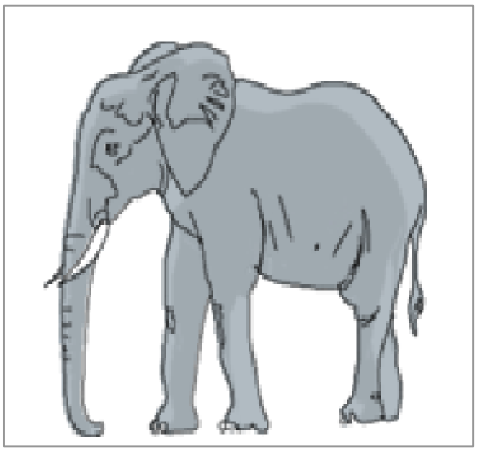

Разгледувам, размислувам и опишувам

- Одбери едно животно и опиши го со помош на следните прашања:

1. Именувај го животното.
2. Каде живее?
3. Опиши го неговиот изглед.
4. Со што се храни?
5. Во тетратката напиши го искажаниот опис.

Априли-ли-ли

Една мува
овци чува.
Еден пајак
фати зајак.
Една оса
оди боса.
Едно маче
плаче в каче.
Еден молец
стана ловец.
Ха-ха-ха, хи-хи-хи
априли-ли-ли!

Ненад Џамбазов

НАЈУБАВИОТ ПЛОД

Еден татко ги испратил своите три сина на далечни места, за да му ги донесат најубавите плодови.

По некое време, синовите се вратиле. Првиот син му донел многу ретко овошје, какво што не растело во нивната земја. И вториот син донел овошје, кое не виреело во нивниот крај. Само најмалиот син не донел ништо со себе.

- Каде се твоите плодови, синко? - го прашал таткото.
- Моите плодови татко допрва треба да се родат, бидејќи парите што ми ги даде јас ги потрошив, учејќи во едно училиште и таму постигнав големо знаење - одговорил најмалиот син.
- Така е, за човек нема поубав плод од знаењето - рекол таткото и радосно го прегрнал својот најмал син.

Албанска народна приказна

Размисли и одговори

1. Каде ги испратил таткото своите три сина?
2. Какви плодови му донеле синовите на својот татко?
3. Зошто знаењето е најскап и најубав плод?

- **Читај, учи, научи - знаењето е богатство.**
- **Книгата е отворен прозорец кон светот.**
- **Книгата е клуч за отварање на многу тајни.**
- **Книгата е мојот најверен другар.**

Гатанка

Да е човек,
Не е човек,
А со човек
зборува?

(__ __ __ __ __)

ПРИЈАТЕЛИ

Јас имам нови пријатели, мамо. Колку се добри! Им го кажав своето име. Им го напишав на челото да ме запаметат.

Чудни се моите пријатели. Тие знаат умни работи. Ми раскажуваат што зборуваат птиците, каде се раѓаат сребрените поточиња, кој им ткае шарени фустанчиња на ливадите. Тие знаат сè.

Еве ги сега во мојата нова торбичка. Само ако им подадам рака, тие веднаш го откриваат своето срце пред мене. А нивното срце е златен клуч за отворање на сите тајни. Јас го најдов тој клуч, мамо.

Колку сум среќен!

Македонка Јанчевска

ЈАС, ТИ, ТОЈ . . .

Јас, ти, тој,
ние, вие, тие -
о, каква ли сила
во нас се крие.

Јас, ти, тој,
ние, вие, тие -
о, за какви дела
способни сме ние.

Јас, ти, тој,
ние, вие, тие -
о, за мир и среќа
срце наше бие.

Ајде да се здружиме
малечки, но чесни,
ајде за добрината
да пееме песни.

Глигор Поповски

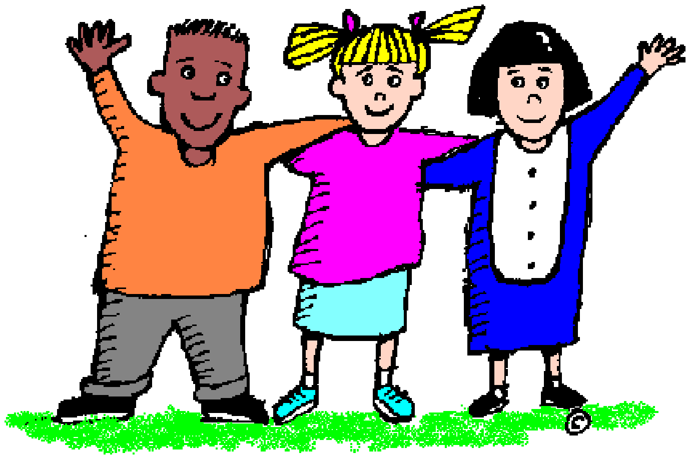

ОПИШУВАЊЕ лице

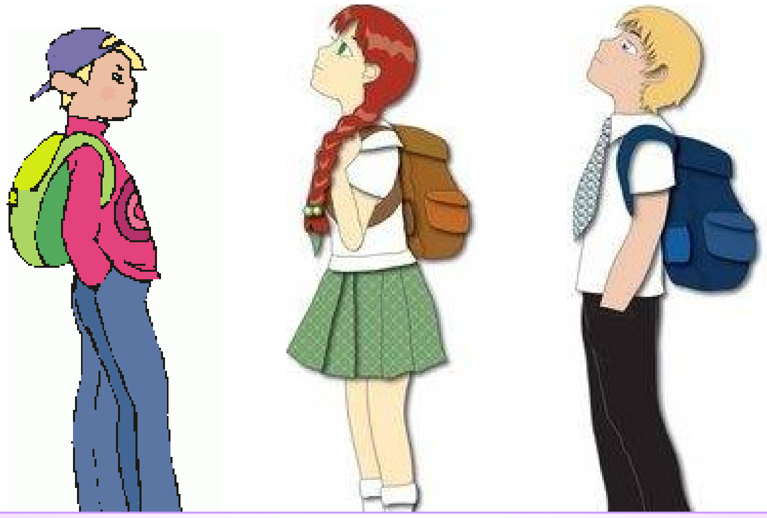

Разгледувам, размислувам и опишувам

- Одбери еден лик и опиши го со помош на следните прашања:
  1. Во кој род припаѓа ликот?
  2. Опиши го изгледот на ликот.
  3. Како е облечен ликот?
  4. Опиши го твоето другарче.

ЈАБОЛКО СО УШИ

Во собата беа сами Елена и татко ѝ. На масата имаше чинија со овошје. Елена зеде едно големо јаболко и праша:

- Тато, зошто јаболкото нема уши?

Таткото го остави весникот и почна збунето да размислува:

- Па...ова...знаеш...- не знаеше како да ѝ одговори на чудното прашање.
- Зошто јаболкото нема уши? - повтори Елена.
- Затоа што му паднале! - рече татко ѝ.
- А зошто му паднале?!
- Затоа што не ги миело редовно!
- И сега нема со што да слуша?
- Нема! - потврди татко ѝ.

Елена го остави јаболкото и се стрча кај чешмата да си ги измие ушите.

Софе Штерјоски

Задача

- Дискутирајте за хигиената - Чисто и здраво тело.
- Колку хигиената е потребна за здравјето на човекот?

ЧИСТОТАТА Е ПОЛОВИНА ЗДРАВЈЕ

Лица: Данчо, Мама, Тато.

Данчо: Мамо, многу сум гладен, дај да јадам!
Мајката: Првин, сине ќе кажеш добар ден!
Данчо: Извини, мамо. Стомаков ми е како решето, кој ќе ти помисли на добар ден . Дај ми да јадам! Брзо!
Мајката: Ех, Данчо, сине, не чини така. Треба да се измиеш.
Данчо: Леле, уште тоа! Ти мамо не си фудбалер и затоа не знаеш колку сум јас сега изморен! А со сапунот одамна сум скаран, и самата знаеш. Може и вака, мамо, да јадам, нема ништо да пречи!
Мајката: Сите болести се добиваат преку нечистотија. Заразните болести се многу опасни...
Данчо: Јас сум толку гладен што би изел и цел слон, а пак тие малечки вируси ќе ги лапнам како локум! Што велиш, а?
Таткото: Добар ден.
Мајката: Како е во болницата, што има ново?
Таткото: Лоши работи. Ќе ви раскажам сѐ, само првин да ги измијам рацете...
Данчо: За тате не е чудно што внимава на чистотата. Тој е лекар. А зошто - јас? И така ништо не ми фали!
Таткото: Денеска во болницата донесоа еден тежок случај. Во едно училиште се појавила заразна болест. И тоа поради нечистотија на некои ученици. Тие ја пренесле болеста и се раширила кај многумина...
Данчо: Поради нечистотијата се појавила заразна болест?
Таткото: Да, сине, училиштето е затворено, а многу ученици се наоѓаат во болница...
Мајката: Ајде, сине, јади, ќе ти истине јадењето...
Данчо: Сега...

Станува полека и оди да си ги измие рацете. Мајката молкум му покажува на таткото и тие со знак се договараат ништо да не речат. Данчо се враќа и почнува да јаде.

Мајката: Пријатно јадење, сине!
Таткото: Пријатно јадење, сине!
Данчо: Благодарам.

Ненад Џамбазов

СЕМАФОР

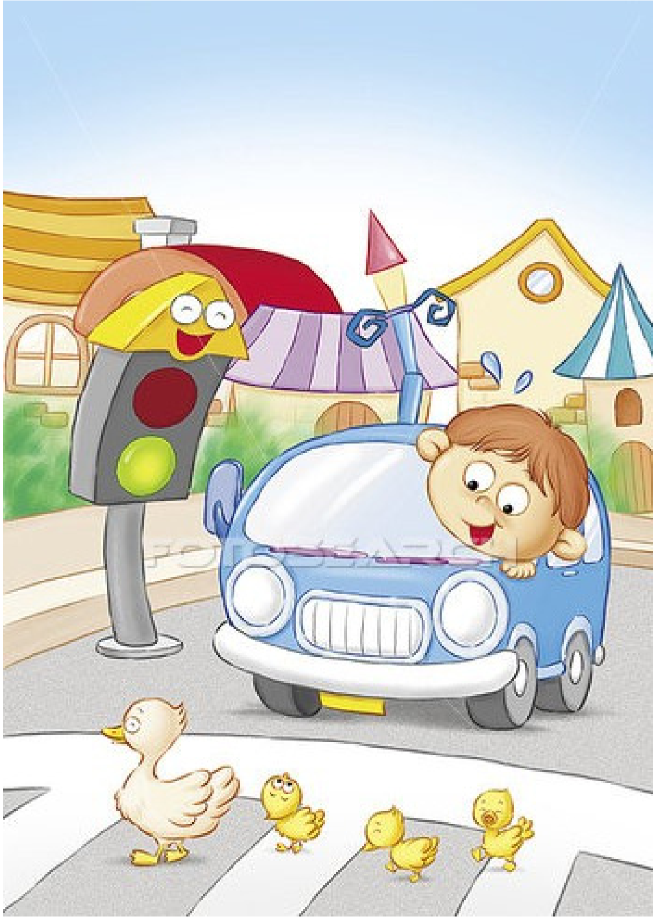

Јас пријател твој сум,
имам очи три,
ако ме почитуваш
безбеден си ти.

Кога црвено око свети
подзастани, стој,
патот е за возила,
чувај живот свој.

Кога жолто око свети
јас имам убав лик,
биди готов, но причекај
барем, уште миг.

А штом станам зелен
како зелен лист,
кон другата страна брзај,
патот ти е чист!

Перо Миленковски

Размисли и одговори

1. За што служи семафорот?
2. Какви бои имаат очите на семафорот?
3. Што означува црвената боја?
4. За што нè упатува жолтата боја?
5. Што покажува жолтата боја?

ОПИШУВАЊЕ

ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

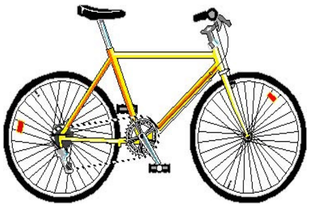

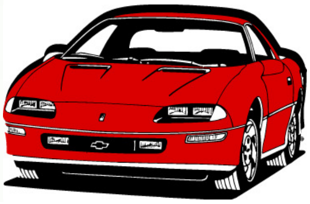

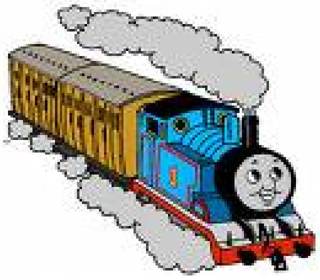

Разгледувам размислувам разговарам

1. Од дадените слики одбери едно превозно средство.
2. Со помош на прашањата раскажи.
3. Именувај ги превозните средства.
4. За што служи секое превозно средство?

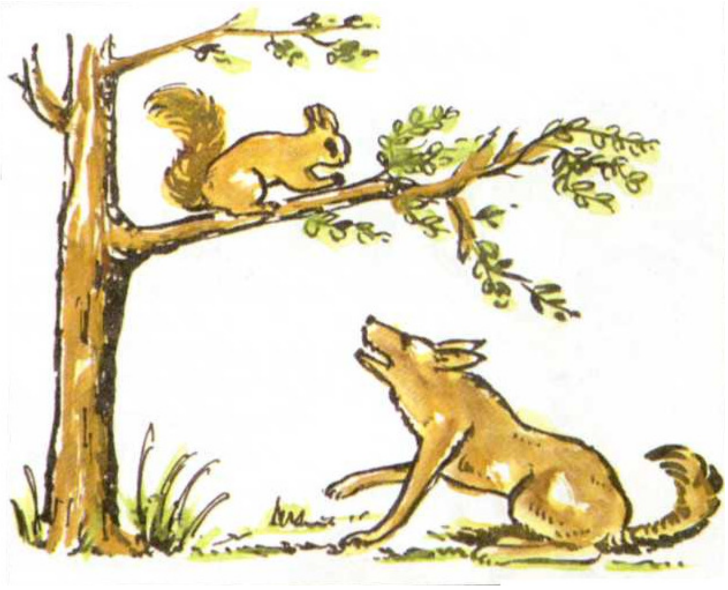

ВЕРВЕРИЦА И ВОЛК

Верверицата скокала од гранка на гранка и паднала токму пред сонливиот волк. Волкот скокнал и сакал да ја изеде. Верверицата го молеше:

- Пушти ме!

- Добро, ќе те пуштам - ѝ рекол волкот, - но сакам да ми кажеш зошто вие верверициите сте толку весели. Мене секогаш ми е здодевно, а вие таму горе постојано играте и скокате.

Верверицата му рекла:

- Пушти ме на дрво, а јас оттаму ќе ти одговарам, бидејќи вака се плашам од тебе.

Волкот ја пуштил и верверицата се искачила на дрвото.

- Тебе волчко ти е здодевно затоа што си лош - му рекла. - Ние сме весели затоа што сме добри и никому лошо не му правиме.

Лав Толстој

Задача

1. Раскажи ја народната приказна според дадениот план:
1. Молбата на верверичката
2. Прашањето на волкот
3. Мудриот одговор на верверичката

НАЈГОЛЕМОТО СРЦЕ

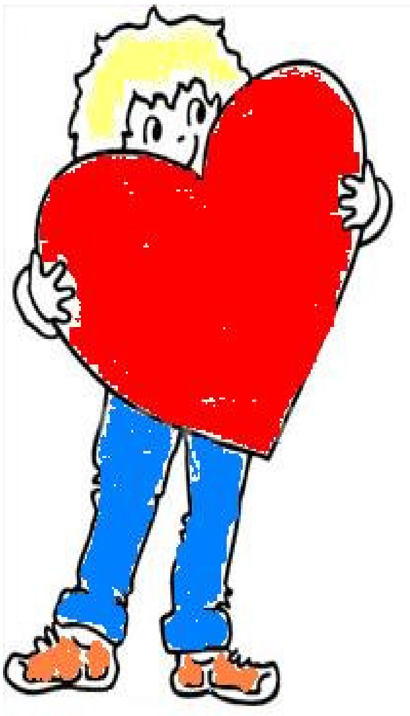

- Знае ли некој да нацрта срце? - прашува учителката.

- Јас знам! - се јави Дејан.

- Добро, Дејане. Ајде излези на таблата - му рече учителката.

Дејан ја зеде кредата и преку целата табла нацрта големо срце.

Сите деца зачудено го гледаа.

- Добро, Дејан, на кого е ова големо срце? - праша учителката.

- На дедо ми! - гордо одговори Дејан.

- А, зошто е толку големо? - повторно праша учителката.

-Затоа што во него треба да има место за тато, за мама, за мене и за сите добри луѓе во светот - задоволно одговори Дејан.

Учителката го пофали.

Дејан гордо се врати на своето место. Очите му светкаа од радост.

Иванчо Митревски - Мајсторот

Размисли и одговори

1. Што прашала учителката?
2. Кој се јавил да црта срце?
3. Зошто Дејан нацртал големо срце?

СКРЖАВЕЦ

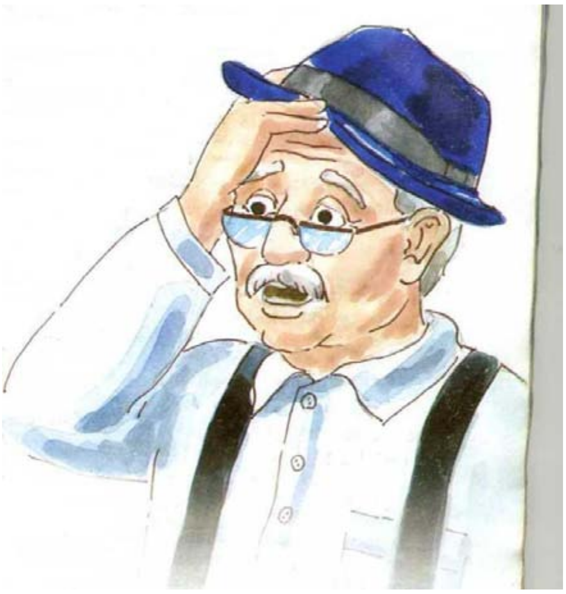

Во некое село живеел селанец кој бил голем скржавец. Еднаш тргнал на пат. По патот се сетил дека заборавил да ѝ рече на жена си да не го потсекува фитилот на свеќата. Така свеќата помалку ќе гори. Тогаш брзо се вратил дома. Откако ѝ кажал на жената зошто дошол, таа му рекла:

- Па ти веќе потроши повеќе што ги искина чевлите отколку што ќе изгори свеќата!
- Знаев дека ќе ги искинам. Но, јас затоа ги собув чевлите и еве ги носам в раце.

Македонска народна приказна

Размислувам и одговарам

1. Каде тргнал да оди селанецот?
2. Зошто селанецот се вратил дома?
3. Што му кажала жената на селанецот?
4. Освен скржавоста која друга особина ја поседува селанецот

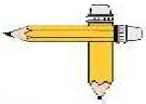

Задача

Најди некоја друга шеговита приказна и препиши ја во тетратка.

НЕКА ВРНЕ

Небото е облачно,
паѓа ситна роса,
тие сиви облаци
многу радост носат.

Ете дождот заврна
дождот жед ќе згазне,
по ниви, по полиња,
житото ќе расне.

А по дождот сонцето
ќе почне да грее,
се што е посеано
да расне, да зрее.

Васил Куновски

Размисли и одговори

1. Зашто дождот ја гасне жедта?
2. Што ќе расне и зрее по полињата и нивите?
3. Зошто сонцето и дождот се потребни за растенијата?

УБАВАТА РУЖА

Со учителката бевме во градскиот парк. Мирко, Јованка и Зоран си играа. Одеднаш здогледаа една голема црвена ружа.

- Погледајте колку убава ружа! Ќе ја скинам и ќе ја ставам во вазата за украс - рече Мирко.
- Колку е убава! Ќе ја скинам и ќе ја украсам косата - рече Јованка.
- Не, не! Ружата јас ќе ја скинам и ќе ѝ ја подарам на учителката - викна Зоран.

Учителката ги слушаше своите ученици. Таа стана од клупата, појде кон нив и им рече:

- Јованке, твојата коса е толку убава, што ружата само ќе ѝ пречи. Во вазата и во моите раце таа брзо ќе овене. За мене најубав подарок ќе биде ако ружата остане каде што си е: сите да ја гледаат и сите да ѝ се радуваат.
- Учителката има право - рекоа децата и продолжија да си играат.

Ѓорѓи Прчков

Размисли и одговори

1. Каде биле учениците со учителката?
2. Зошто децата сакале да ја скинат црвената ружа?
3. Што им рекла учителката на учениците?

ОПИШУВАЊЕ растение

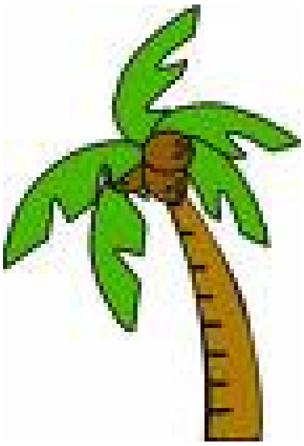

Разгледај, размисли и одговори

Одбери едно растение и опиши го со помош на дадените прашања:

1. Именувај го растението.
2. Каде расте?
3. Опиши го изгедот на растението.

ОРО НА МИРОТ

Многу деца весели,
црни, жолти, бели,
фатени во оро
играат до зори.

Децата како да се
од еден роден кат.
Секому се тие
сестра или брат.

Евгенија Шуплинова

ХИМНАТА НА ДЕЦАТА

Од сите раси:
црни, бели и жолти
крилја ќе направам.

Од сите нации:
неброени и различни
палата ќе изградам.

По срцата -
безбојни што се
трендафили ќе засадам.

Желбите на
децата од светот
ќе ги исполнам...

Есад Бајрам

ТЕШКА ЗАДАЧА

Агим денеска имаше писмена задача по математика. Кога се врати дома, мајка му го праша:

- Агим, ги реши ли задачите?
- Решив две, мамо. Третата не можев. Беше многу, многу тешка. Неговото четиригодишно братче Беким го слушаше разговорот и праша:
- Бате, колку беше тешка задачата?
- Многу, многу! - му одговори Агим.
- Колку чантата со твоите книги? - пак прашуваше Беким.
- Не! - вели брат му.
- Колку еден слон тешка?
- Не! Не!
- Колку еден автобус?
- Не!
- Колку еден воз?
- Не, не! - му одговара Агим. И, за да му објасни како изгледа една тешка задача, го прашува своето четиригодишно братче:
- Колку се 17 и 19?

Беким малку се замислува, брои во себе, па вели:

- Ех, бате, јас не го знам тоа. Јас знам да бројам само до десет.

И Агим знае дека Беким може да брои само до десет. Токму затоа му постави ваква тешка задача.

А малиот Беким си зборува:

- Сега знам што е тоа тешко. Тоа е кога нешто не знаеш.
- Токму така, итро мое синче! - радосно вели мајка му и го прегрнува, а Агим од срам веќе е црвен до уши.

Цане Андреевски

Размисли и одговори

1. Колку задачи решил Агим?
2. Зошто Агим не можел да ја реши третата задача?
3. Како Агим се оправдал за нерешената задача?
4. Како Агим му ја објаснил на Беким тешката задаача?
5. Како малиот Беким ја сфатил тешката задача?

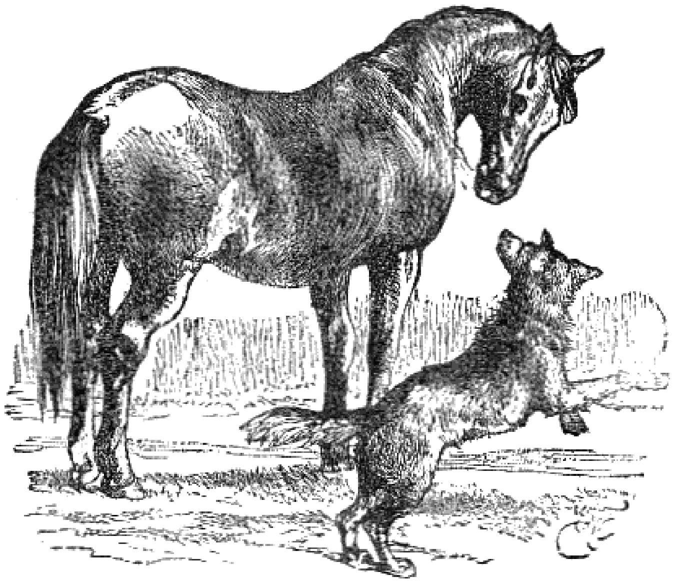

КОЊОТ И ВОЛКОТ

Коњот мирно си пасеше на една ливада. Го здогледа волкот. Му се приближи и му рече:

- Сега морам да те јадам!

Коњот на тоа му рече:

- Јади ме, но татко ти не јадеше коњи сосе плочи. Првин им ги вадеше, па потоа ги јадеше.

Волкот притоа побрза и му одговори:

- Па и јас така постапувам!

Штом го слушна тоа, коњот ја крена задната нога. Волкот се доближи. Тогаш коњот замавна силно и со обете задни нозе го удри по муцка. Волкот падна мртов. А коњот продолжи да си пасе на ливадата.

Езоп

Размисли и одговори

Каде пасел коњот?
Што му рекол волкот на коњот?
Како одговорил коњот?
Што му се случило на волкот?

СТАРИОТ И МЛАДИОТ

Еден стар и еден млад човек оделе по пат. На патот нашле ќесе со пари. Младиот го подигнал и рекол:

- Еве како господ среќа ми прати.

Стариот рекол:

- Богатството е заедничко.

А младиот му одговорил:

- Јас го најдов и го зедов.

Продолжиле да одат понатаму по патот. Одеднаш слушнале како некој зад нив вика: Кој го украл ќесето со пари?
Тогаш младиот се исплашил и рекол:

- Што да правиме сега, дедо, нашиве пари зло ќе ни донесат.

А стариот му одговорил:

- Ќесето ти го најде, тоа е твое, а не наше и злото е твое.

Така младиот го фатиле и го однеле во затвор.

Лав Толстој

Задача

Раскажи ја приказната според следниот план:

1. Ќесето со пари
2. Стариот и младиот човек
3. Парите носат зло

КРАВА БЕЗ ЛИВАДА

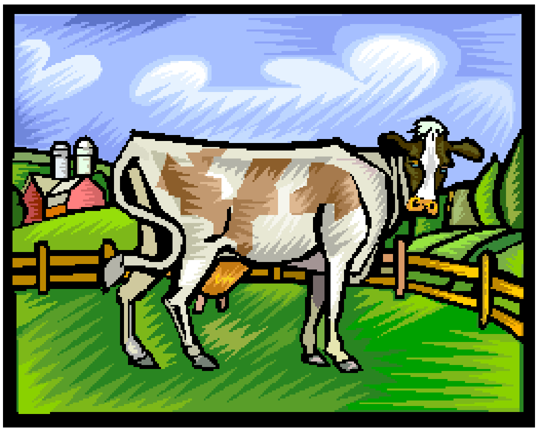

Еден селанец имаше убава крава. Таа даваше многу млеко.

Селанецот, му ја продаде кравата на својот сосед. По некое време соседот отиде кај првиот сопственик на кравата и му рече:

- Слушај, пријателе, кравата што ми ја продаде не е добра! Не дава повеќе од два три литри млеко.

На тоа соседот му одговорил:

- Јас ти ја продадов својата крава, но не ти ја продадов и својата ливада на која пасеше кравата.

Народна приказна

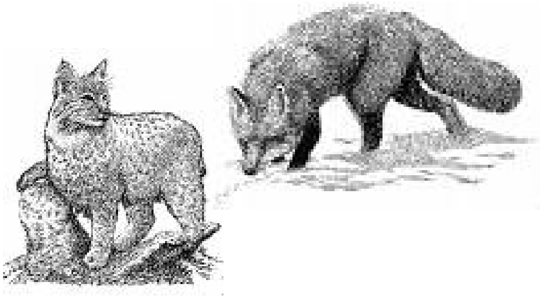

МАЧКА И ЛИСИЦА

Се договарале мачката и лисицата како да се спасат од кучињата . Мачката рекла:

- Јас не се плашам од кучињата зашто против нив знам една итрост.

Лисицата рекла:

- Јас знам седумдесет и осум итрости, а ти само една и мислиш да се спасиш од нив!

И во моментот додека сѐ уште разговарале наишле ловци со кучиња. Мачката имала само една итрост: скокнала на дрво и кучињата не можеле да ја фатат. Лисицата почнала да ги прави сите итрости но кучињата ја фатиле.

Лав Толстој

ВО ТЕАТАР

Лица: Едон, Ера и касиерката.

Едон и Ера: Добар ден!
Касиерката: Добар ден, деца. Повелете!
Едон: Ние сакаме да ја гледаме претставата Пинокио.
Ера: Би сакале да знаеме кога и од колку часот се прикажува?
Касиерката: Секако. Претставата Пинокио се прикажува секој ден од 12 часот. За кој ден би сакале билети?
Едон: За утре ако може?
Касиерката: Секако, може. Два билета?
Ера: Не два, туку 30 билети, Ве молам. За нас и нашите другарчиња од одделението.
Едон: 31 билет Севим. Еден билет и за учителката.
Касиерката: Добро дечиња, 31 билет. Малку како да сте се скарале со математиката.
Едон: Не, не. Само Севим малку се збуни.
Касиерката: Повелете дечиња, точно 31 билет.
Едон и Ера: Благодариме!
Ера: Повелете 3100 денари.
Касиерката: До гледање, дечиња!
Едон и Ера: До гледање!...

Александра Тасковска

Brzozborki

МАЧЕ

Едно маче,
Само плаче.
Ти му викаш:
- Пиш!
Оно вика:
- Ти мижиш!

ЕН, ДЕН, ДОРЕ

Ен, ден, доре,
Длабоко е море;
Во морето -
Киселица!
Киселица - киси,
Најпрвиот ти си!

ЕНЦИ - МЕНЦИ

Енци, менци,
До каменци,
Таму има
Три сестри!
Ајнц, рај, рике,
Рике - дандарике!

Поговорки

- Кој последен се смее, најслатко се смее.
- Доброто со добро се враќа.
- На лагата куси и се нозете.
- Кога двајца се караат, третиот добива.

Поговорките се куси прозни творби измислени од народот за да искажат некое мислење за нешто или за некого.

ГАТАНКИ

Сонце грее, славеј пее
седге ечи весел ѕвон,
развигорче топло вее,
горката се буди
од зимскиот сон.

(пролет)

Од сламки и кал
гнездо си прави,
секоја пролет
кај нас ќе се јави.

(ластовица)

Тој се прави важен
со долгиот клун,
жабите ги лови
без мрежа и чун.

(штрк)

Штом ќе дојде пролет,
од цветче на цвет,
за децата збира
здрав и сладок мед.

(пчела)

Птиците преселници
се селат на југ,
орачот ги ора
нивите со плуг.

(есен)

Штом настапи тоа време,
седге паѓа ситен снег,
децата се лизгаат
со санки низ брег.

(зима)

Гатанките се куси творби, во кои вешто е прикриено вистинското значење за нешто или за некого.

ЈУНИ

На крајот на учебната година учителката напиша на таблата: - Зошто го сакаме јуни?

А еве што напишаа децата во своите тетратки:

Иван - Јуни го сакам зашто во градината донесува црвени вишни, жолти кајсии и млади птици по гранките на дрвјата...

Лиле - Јуни го донесува летниот распуст.

Златко - Јуни ја стоплува водата во реката. На нејзините брегови остава златен песок и ја отвора првата плажа.

Весна - Јунските вечери се полни со светулки и ѕвезди.

Димче - Во јуни дедо ми ја коси ливадата.

Во јуни последното ѕвонче одѕвонува и им вели на децата:

- Среќен распуст, драги мои! Среќно лето!

Видое Подгорец

ЛЕТЕН РАСПУСТ

Јунско ѕвонче ѕвони,
часот заден тече,
учителот насмеан
на сите им рече:

Побрзајте сега,
разиграни и бодри,
кон реките пенливи
и езерата модри!

Васил Куновски

ЗА ЈАЗИКОТ

БРОИМЕ ОД 1 ДО 100

1. Азра има **девет** години.
2. Филип нацрта **еден** петел, **две** кокошки и **седум** пилиња.
3. Мајка ми има **триесет и две** години, татко ми **триесет и шест**, баба ми **педесет и седум**, а дедо ми има **шеесет и една** година.

Треба да знаеш

- Зборовите што означуваат точно или приближно количество се викаат **броеви**

0 - нула		
1 - еден	11 - единаесет	21 - дваесет и еден
2 - два	12 - дванаесет	22 - дваесет и два
3 - три	13 - тринаесет	30 - триесет
4 - четири	14 - четринаесет	40 - четириесет
5 - пет	15 - петнаест	50 - педесет
6 - шест	16 - шеснаесет	60 - шеесет
7 - седум	17 - седумнаесет	70 - седумдесет
8 - осум	18 - осумнаесет	80 - осумдесет
9 - девет	19 - деветнаесет	90 - деведесет
10 - десет	20 - дваесет	100 - сто

Задача:
Напиши ги броевите од 30 до 100

30 и →
1 триесет и еден
2 триесет и два
3 ________________
4 ________________
5 ________________
6 ________________
7 ________________
8 ________________
9 ________________

РЕЧЕНИЦА

1. **Мимоза чита.**
2. **Што чита Мимоза?**
3. **Еј, Мимоза чита!**

Треба да знаеш

- Една целосно искажана или напишана мисла се нарекува **реченица.**
- Реченицата според искажаната мисла може да биде: **расказна, прашална** и **извична.**

РЕЧЕНИЦА

РАСКАЗНА .	**ПРАШАЛНА ?**	**ИЗВИЧНА !**
Учам.	Учиш ли?	Учи!

Расказна реченица

1. Децата играат фудбал.
2. Лејла сади цвеќе.
3. Бени пее во хорот.

Треба да знаеш

- Речницата со која нешто раскажуваме, прераскажуваме, соопштуваме, опишуваме или одговараме на прашања се нарекува **расказна реченица**.
- На крајот од расказната реченица стои знакот точка **.**

Прашална реченица

1. Кога ќе одиш во училиште?
2. Што црта Сара?
3. Каде е мојата книга?

Треба да знаеш

- Реченицата со која нешто прашуваме или нам нè прашуваат се нарекува **прашална реченица**.
- На крајот од прашалната реченица стои знакот прашалник **?**

,,

Извична реченица

1. Донеси ми ја тетратката!
2. Излези надвор!
3. Сакам чоколадо!
4. Ура! Денес ќе одиме во парк!

Треба да знаеш

- Реченицата со која нешто извикуваме, се чудиме, искажуваме желба, среќа, радост, тага, болка, заповед, наредба ... се нарекува **извична реченица**.
- На крајот од извичната реченица стои знакот извичник **!**

ИНТЕРПУНКЦИСКИ ЗНАЦИ

Треба да знаеш

- Знаците со кои се означуваат речениците се нарекуваат **интерпункциски знаци**.

Точка - Се пишува на крајот на расказната реченица.

Прашалник - Се пишува на крајот на прашалната реченица.

Извичник - Се пишува на крајот на извичната реченица.

АКО САКАШ ПОВЕЌЕ ДА НАУЧИШ

Запирка - Се пишува во речница кога правиме мала пауза при читање и кога ги разделуваме зборовите што ги набројуваме.

Две точки - Се пишуваат пред да почнеме да набројуваме и пред говорот на некој што зборува.

Примери:

1. Ана го читаше, а потоа го прераскажа текстот.
2. Каде си?
3. Погледни! Еве ја твојата тетратка!
4. Бени во ранецот носеше: книги, тетратки, пенкала, моливи и боички.
5. Наставничката рече: “Утре ќе одиме на излет.”

ИМЕНКИ

Сè на светот има свое име

- Секој предмет секое суштество што постои во природата и сето она што го чувствуваме или замислуваме има свое име.

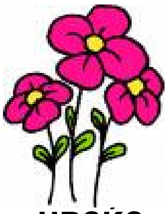
цвеќе

молив

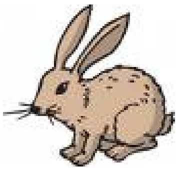
зајак

клупа

дожд

ноќ

тага

радост

Треба да знаеш

- Зборовите со кои ги именуваме предметите, суштествата, појавите и поимите се нарекуваат **именки**.

Поими (она што го чувствуваме или си го замислуваме).

ИМЕНКИ

СУШТЕСТВА	**ПРЕДМЕТИ**	**ПОЈАВИ и ПОИМИ**
дете	**книга**	**дожд**
зајак	**молив**	**пролет**
цвеќе	**прозорец**	**радост**
јаболка	**стол**	**тага**

Видови именки

Именките се делат на:

ИМЕНКИ

1. ОПШТИ	2. СОПСТВЕНИ
куќа	**Арта Османи**
река	**Шарко**
град	**Скопје**

Треба да знаеш

- Оние именки што се заедничко име за повеќе предмети или суштества со заеднички особини се нарекуваат **општи именки.**
- Општите именки се делат на:
  Конкретни - материјални предмети
  Апстрактни - она што го чувствуваме или замислуваме
- Општите именки се пишуваат со мала буква.

- Именките кои означуваат сопствено име и презиме на луѓето, име на животно, имињата на градовите, селата, реките, планините... се нарекуваат **сопствени именки**.
- Сопствните именки се пишуваат со почетна голема буква.

ОПШТИ				СОПСТВЕНИ
Конкретни		Апстрактни		
маса	клупа	Љубов	омраза	Ана,Мелита Исени, Цеки
град	река	ден	ноќ	Скопје, Вардар, Водно
цвеќе	дрво	воздух	облак	Арон, Бруно, Сара
вода	чаша	дожд	сонце	Шар Планина
топка	кукла	тага	болка	Охридско Езеро
куче	маче	среќа	радост	Македонија, Албанија
пиле	ластовичка	мисла	желба	

ГОЛЕМА БУКВА

Треба да знаеш!

Голема буква пишуваме:

- **Секогаш во почетокот на реченицата**.
  1. **Д**ецата играат фудбал.
  2. **Н**а масата имаше ваза со цвеќе.

- **Кога пишуваме сопствено име, презиме и прекар:**
  1. **М**арија **П**етревска-**М**аре ја доби првата награда.

- **Кога пишуваме посебни сопствени имиња на животни:**
  1. Кучето **Ш**арко весело трчаше.
  2. На нивата пасеше коњот **Д**орчо.

- **Кога пишуваме имиња на географски поими:**
  1. Град: **С**копје, **Т**етово, **П**рилеп, **О**хрид
  2. Село: **Ш**ишево, **Н**ерези, **З**елениково
  3. Држава: **М**акедонија, **Б**угарија, **А**лбанија, **С**рбија
  4. Река: **В**ардар, **Т**реска, **Р**адика
  5. Планина: **В**одно, **П**елистер, **К**ораб
  6. Езеро: **О**хридско Езеро, **Д**ојранско Езеро
  7. Море: **Е**гејско **М**оре, **Ј**адранско **М**оре

- **Кога пишуваме имиња на празници:**
  1. **Н**ова **Г**одина, **Б**ајрам, **Б**ожик

ГЛАГОЛИ

1. Детето **чита.** - Што прави детето?
2. Девојчето **седи.** - Што прави девојчето?
3. Денес **врне** дожд. - Какво е времето денес?

Треба да знаеш

- Зборовите кои означуваат работа, состојба и дејство се нарекуваат ГЛАГОЛИ.

ГЛАГОЛИ

РАБОТА	**СОСТОЈБА**	**ДЕЈСТВО**
трчам	**стојам**	**растам**
пишувам	**спијам**	**грми**

Работа

- Зборови со кои означуваме работа и движење: **пишува, црта, чита, оди, пее, гради, зборува, трча, скока, носи, вози, лета...**

Состојба

- Зборови со кои означуваме состојба (положба на телото во мирување): **лежи, седи, стои, се одмора, живее, молчи, мисли, спие...**

Дејство

- Зборови со кои означуваме дејство или случување во природата и кај човекот: **цвета, разлистува, венее, грми, врне, вее, мириса, се раздденува, се стемнува, се плаши, расте, старее, слабее, се здебелува, тажен, среќен, жали, болен...**

Задачи

1. Поврзи ја именката со глаголот што и одговара:

Кучето	пишува
Ветерот	готви
Ѕвончето	лае
Ученикот	дува
Мајката	ѕвони

2. Напиши ги глаголите под сликите:

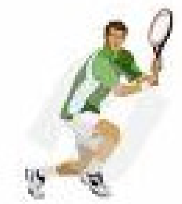

__________ __________ __________ __________ __________

3. Дополни ги речениците!

Сара ____________________ во хор.

Мама ____________________ ручек.

Дедо _____________________ весник.

ПОТВРДНИ И ОДРЕЧНИ РЕЧЕНИЦИ

Разгледај ги речениците!

1. Некој **има** тетратка.
2. Ти **имаш** топка.
3. Јас **бев** во училиште.
4. **Сакам**!
5. **Ќе слушам** музика.

1. Некој **нема** тетратка.
2. Ти **немаш** топка.
3. Јас **не бев** во училиште.
4. **Не** сакам!
5. **Нема** да слушам музика.

Каква разлика согледуваш меѓу овие два вида на реченици?
На левата страна нешто се тврди.
На десната страна тоа што е потврдено се одрекува.

Треба да знаеш

- Реченицата со која тврдиме дека нешто е точно, нешто се потврдува се нарекува **ПОТВРДНА** реченица.
- Реченицата со која нешто одрекуваме се нарекува **ОДРЕЧНА.** реченица.

РЕЧЕНИЦА

ПОТВРДНА	**ОДРЕЧНА**
ДА	НЕ

ЗАДАЧА

1. Потврдните реченици напиши ги во одречна форма, а одречните во потврдна форма:

1. Денес ќе одам во училиште.
2. Имаме ликовно.
3. Јас ја зедов гитарата.
4. Спремаме приредба за родителите.
5. Ние не бевме во кино.
6. Во Охрид времето не беше убаво.
7. Не сакам да разговарам сега за таа случка.
8. Јас немам маче, имам само куче.

ГЛАВНИ ДЕЛОВИ НА РЕЧЕНИЦАТА

Бени игра фудбал.

Кој игра фудбал?
Што прави Бени?
Што игра Бени?

Сара чита книга.

Кој чита книга?
Што прави Сара?
Што чита Сара?

Бени, Сара - сопствена именка
Игра, чита - глагол, дејство
Фудбал, книга - име на физичка активност и име на предмет.

Овие зборови се основни делови во реченицата.

- Реченицата се состои од три главни делови: подмет, прирок и предмет.
- Останатите зборови во реченицата стојат за да ги објаснат или опишат главните делови.

РЕЧЕНИЦА

ПОДМЕТ 2	**ПРИРОК** 1	**ПРЕДМЕТ** 3
Бени	игра	фудбал
Дритон	свири	на гитара

ПОДМЕТ

Кој го врши дејството?

1. **Баба** меси пита. - Кој меси пита?
2. **Јета** бере јаготки. - Кој бере јаготки?
3. **Гонце** свири на виолина. - Кој свири виолина?

Треба да знаеш

- Подметот го именува или ни покажува кој ја врши работата (дејството) во реченицата.
- Подметот во реченицата го бараме со прашањето **КОЈ**?

ПРИРОК

Што прави подметот?

а. Севим прави торта. - Што прави Севим?
б. Ѓурѓа јаде геврек. - Што прави Ѓурѓа?
ц. Трим вози велосипед. - Што прави Трим?

Треба да знаеш

- Прирокот ја покажува работата (дејството) што ја врши подметот.
- Прирокот е главен дел на реченицата.Не постои реченица без прирок.
- Колку прирока има во реченицата во толку делови може да ја поделиме.
- Прирокот се бара со прашањето **ШТО**?

ПРЕДМЕТ

1. Мама меси колачи. - Што прави мама?
2. Агрон пишува домашна. - Што прави Агрон?
3. Марко пие сок. - Што прави Марко?

Треба да знаеш

- Предметот е додаток на прирокот. Прирокот го префрла дејството на предметот така што ја менува целта на дејството.
- Предметот го наоѓаме со прашањето ШТО? КОГО? за директен предмет и КОМУ? за индиректен предмет.

Речник на помалку познати зборови

А
Алова - црвена

Б
Бие - чука
Бодри - охрабрува

В
Весело - радосно
Восхитува - воодушевува, радува
Волшебни - необични, несекојдневни
Виреело / не виреело - расне, успева / не расне, не успева
Виорат - летаат на сите страни
Вчудовидено - изненадено

Г
Грмушки - повеќе растенија израснати заедно
Гонат - бркаат
Гордост - чувство, состојба на пријатно чувство

Е
Ечи - се слуша на далеку глас или звук

З
Загрижен - замислен, нерасположен
Зори - рано утро
Здодевно- досадно

С
Стасаа - пристигнаа, дојдоа
Се сокри - се скри
Сонлив - поспан

Т
Трошки - ронки, ситни парчиња од леб
Тажен - нерасположен, невесел, несреќен
Трудољубиво - вредно

О
Осамен - сам
Омилена - сакана

П
Постојано - редовно, секогаш
Песот - пес, куче
Пламнаа - светнаа
Прошепоти - тивко прозборе

Р
Ројат - се појавуваат во поголемо количество (птици, пчели, мисли, идеи)
Рози - ружи, трендафили

И
Излет - еднодневна прошетка, екскурзија
Импровизирај - вежби низ глума, имитација
Иднина - она што допрва доаѓа
Избезумен - многу уплашен

Ј
Јурат - брзо движење

Л
Леткаат - летаат, се движат во воздухот
Лакомо - желба да се добие повеќе
Лединка - мала рамнина со трева

М
Мудрост - умност, итрост

Ц
Црцор птичји - птичји глас

Ч
чувте ли - слушнавте ли
чесни - праведни, искрени

СРЕЌЕН ЛЕТЕН
ОДМОР